

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

CARINA ARI
den utmärkta
svenska danserskan

K R Ö N I K A

Långt ut på malmarna i forna tider
det låg ett hus med trädgård, skjul och lider.
Förnämligt främmande tog in ibland
i gamla Kungsstugan invid Rörstrand.
Där straxt intill med utsikt framåt viken
sig höjde muren av porslinsfabriken,
en välkänd syn, ett arv från fordomdags
med ADOLPH FREDRICHSS namn i ett signet av
vax.

Rörstrand! Det skimrar blått för ögat vid det ordet
från en förnämlig konst, ett namn som adlat vordet
i läckert linjespel inför en tjust publik
kring världen ryktbart gjort vår svenska keramik.
Nu rivas skall ditt hus. Bland sönderslagna skärvor
fanatisk läsarkrets skall trassla sina härvor
och bygga sig en däm inunder vars kupol
man sinka själar skall å virrigt tungomål.
Så skiftar tidens smak. Där konstens helga låga
i heta ugnar brann skall man nu sinnet plåga
med skräckfylld framtidssyn utav Gehennas eld
för den på domedag blir ibland gettren ställd.

Ett annat gammalt hus där andar drabba samman
har haft remissdebatt fast dock till ringa gamman
för boxningspigga publik som väntat sig få se
hur Tryggers högerving fick Wigforss ner på knä.
Nu klassmedvetna män och pampiga patroner
ska vrida tiden rätt med kilovis motioner.

Nej nu fortsätter jag på rama prosan,
man ska' inte skämma bort Karlfeldt för
mycket. Som sagt riksdagen har haft sin
första sammandrabbning, så nu kunna far-
bröderna ta sig ledigt en tid och gå på
bio och Tysta Marie medan utskotten ar-
beta. Under remissdebatten i Första kam-
maren hörde jag en replikväxling mellan
en stockholmare och en landsortsbo som
tittade upp emot kammarens vitmenade väg-
gar och frågade: hur kommer det sig att
det inte finns några Törnemans-tavlor här
också?

Kära du, svarade den andre, vad ska'
vi med dem till så länge man har finansmi-
nisternas granna skönmålningar.

Och nu hålla tidningarna på att bena ut
resultatet av sagda debatt. En fåkunnig
man skulle kanske vara böjd att taxera
dess reella värde till plus minus noll men
den oinvigde förstår som bekant aldrig det
fina i kråksången lika litet som han fattar
varför vid riksdagens högtidliga öppnande
i rikssalen statsministern inte
själv läser upp det s. k. tron-
talet som dock är hans eget verk
och hans egna tankar och över-
låter åt monarken att efter eget
skön i några korta och kärnfulla
ord hälsa sitt svenska folk genom
dess representanter.

Men tiden är orolig och man
vet inte var man har sina furstar,
allra minst i Rumänien. Den en-
da verkligt pålitliga som inte rör
sig ur fläcken är gamla Karl XIII
i Skeppsholmens gymnastikhus.
Men så har han också ett hjärta
av sten.

Det måste man likaså ha för
att inte beklaga Pixpojken som i
dagarna fått en del av sina varor
brända. Lyckligtvis finns det
tillräckligt kvar för att räcka till
rådman Johansson och han kan
behöva eftersom han har läkarinty-
g på att hans röst är så skrikig
så att får han inte smörja den
med pastiller ideligen, ideligen
låter han precis som en gam-

mal argsint ilskbigga medan han i själva
verket är from och mör som en lamkotlett.
Den läkaren torde inte bli utan kunder.
Det finns nog fler misskända herrar i lan-
det än rådman J.

En som däremot inte slitit ut stämbanden
är den kvinna i Småland som bara talar med
22 års mellanrum så för att hinna kon-
versera med henne bör man vara Metusa-
lem själv. Ändå säga de otäcka karlarna
att kvinnan inte kan tiga. Åhjo hon kan
både det och mycket annat även om hon
möjligen inte uppfyller det mått på »tusan-
djäfla», som hr Tengdahl likt salig Sergel
vill anlägga på tjänstemännen i Stadshuset,
förmodligen dock med undantag av profes-
sor Östberg för han är måttlös. Det tycka
åtminstone verkortsfabrikerna nu sedan
Östberg förmenat dem att ensamma tjäna
slantar på Stadshuset utan vill ha sin lilla
privatskatt på vyerna. Komma sedan ska-
parna av Konserthuset och Riksdagshuset
och skyskraporna med liknande fordringar
så blir det inte roligt att heta Axel Elias-
son. Tessin borde också kunna göra sig
en hacka extra på vyerna av Slottet men
han sitter ju i sin himmel och tycker att
en konstnär bör ha högre vyer.

En konstnärinna som åtminstone har det

Det vackraste sänglinnesbro- deriet.

Vem gör det vackraste sänglinnesbroderiet, lakan,
örngott eller bådadera? Och vem sänder in det
vackraste provet på gammalt sänglinne? Dessa två
frågor har Idun i n:r 2 ställt till sina läsare i
en inbjudan till vår stora handarbetstävling för
1926, som vi hoppas skall vinna intresse hos varje
husmor i landet. Linneskåpet har alltid varit och är
väl fortfarande husmoderns stolthet och ögonsten
och vi vänta därför många svar i vackra och konst-
rika broderier av gammal och ny datum. — Täv-
lingen är uppdelad i två klasser, klass I, som om-
fattar nya arbeten och klass II omfattande gamla
arbeten. I den förra klassen utdelas första pris 100
kr., andra pris 50 kr. och tredje pris 25 kr., i den
senare utdelas ett pris om 50 kr. Bidragen skola
vara Idun till handa före den 30 april.

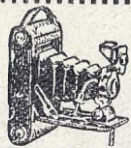
Högsta vinsten å det s. k. teaterlotteriet, 50,000 kronor, har i ja-
nuaridragningen tillfallit fyra arbeterskor vid Tobaksmonopolets
fabrik i Stockholm. Bilden härövan visar de fyra, sedan de fått
kännedom om sin lycka.

är Carina Ari inför vars inte små men
oerhört skickliga fötter jag ber att i all
blygsamhet få lägga en liten blomma till de
många som redan strötts för henne. Något
mer bedårande än ett par av hennes ba-
letter låter inte tänka sig. Ett och annat
av vad hon framställde gick tyvärr över
min horisont exempelvis den scen där en
ung dam dansar nattetid solo runtomkring
en trädstam som det sitter en ful gubbe
avbildad på. Förmodligen fanns nyckeln
till gåtan i affichens text men pantomimens
handling skall begripas omedelbart, annars
är den förfelad. Likaså hade man litet svårt
att bli betagen av den assyriska mamsellen
som såg så lessen ut möjligen för att Grüne-
wald eller någon annan målaryngling ritat
en ful gubbe på väggen av en sal vilken
såg precis ut som Stadshusets Gyllene sal.
(Pass på Östberg, 5 öre titten!) Men an-
nars var det idel tablåer fyllda av anda
och skönhet, kvicka och roliga som den
briljanta parodien på gammaldags balett-
konst eller rörande som den lilla gripande
scenen med den fattiga flickan som utan-
för rikemans boning dansar sina trots allt
ungdomligt glada steg till melodien av den
sång som ljuder bakom den lyckta dör-
ren. Det var en De Utestängdas höga
visa, med ett socialt patos men ändå älsk-
värt insmickrande, en av glanspunkterna
på programmet. Om jag vore som statsmi-
nistern engagerade jag Carina Ari att upp-
träda vid debatterna. Sen behövde inte
regeringen säga ett ord men finge igenom
allt vad den ville ändå.

Så är det inte mer att berätta än att
det skall bli avgudadyrkan i Nationalmu-
seum där man tänker bygga ett särskilt
kapell för att tillbe Rembrandts stora tavla
där en mängd fula gubbar sitta runt ett
bord och ha för sig någon sammangadd-
ning som justitieministern märkvärdigt nog
inte heller har ingripit emot. Museet vill
efterlikna Louvren som har sin Venus Milo
och Dresdenergalleriet sin Madonna också
i chambre séparée. Men de
konstverkens skönhet uppfattas
ögonblickligen av en och var un-
der det att om det inte stod Rem-
brandt på den här tavlan skulle
Gauffin för länge sedan ha skic-
kat den till deposition i lokal-
museet i Nattavaara. Oss lurar
man inte! Bort med kapellet!

Vacker är däremot franska
konstutställningen hos Lilje-
walchs och kuriös den del av ex-
positionen som bildar en det mo-
derna måleriets skräckkammare.
Dit har man anhopat alla de
kubistiska och andra -istiska ut-
svängningar som en konstnär-
grabb gladeligen kunde göra sin
lycka på när seklet var kariskt
och gulaschernas tusenlappar
sutto lösare än ett lindblad om
hösten. Tänk att det fanns en tid
— och den ligger ändå så nära
— då det ansågs fint att ha så-
dana tavlor annat än ute hos
rättorna på vind.

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

FÖRSTÅ KVINNORNA VÄRLDENS GÅNG?

ROM BYGGDES ICKE PÅ EN DAG — KONTENTAN AV SVAREN.

Att kvinnans samhällsintresse ännu länge, kanske i någon mån alltid, kommer att stå lägre än mannens, är enligt min mening självklart. Till en viss grad måste det betraktas som ett utslag av den sunda instinkt, som säger henne, att hon bör representera det intimare livet i allt högre grad, ju mer mannen ryckes med av det utåtriktade och mekaniserade. Men på samma gång kan icke förnekas, att detta hos många kvinnor endast blir en vacker förevändning, som döljer deras slöhet för sambandet mellan hem och samhällsliv och deras brist på självuppföring gentemot det allmänna. Mot detta slags speciellt kvinnliga självskhet lär man nog alltid få lov att kämpa. Och särskilt i dessa tider, då kvinnorna så nyss fått tillträde till det offentliga livet, är det för mycket begärt, att de genast skola kunna känna sig hemmastadda där. De få kvinnor, som hittills invalts i riksdag och stadsfullmäktige, äro i regel kritiska mot både sig själva och andra, och de låta sig lätt förstummas både genom mannens påfallande talträngdhet och deras svårighet att vänja sig vid samarbete med kvinnor i det politiska. Härtill kommer kvinnornas sämre träning, särskilt på högerhåll, där det ända till på senaste åren ansetts okvinnligt att intressera sig för allmänna angelägenheter. Den åttaklassiga flickskolans korta kurser i historia och statskunskap spela säkert också en roll härvidlag. En ny generation som både i skola och förvärvsarbete blivit van att samarbeta med män kommer säkert att ute i samhällslivet spela en betydligt större roll.

Lydia Wahlström.

Till svar å eder fråga vill jag såsom min mening uttala, att då det gäller deltagande i möten och val torde man ej kunna rim-

Lydia Wahlström.

Mathilda Holmgren.

Elisab. Nilsson.

Kvinnorna äga icke samhällskänsla i lika hög grad som menn hette det i en göteborgsk kvinnotidnings svanesång. På denna anklagelse svara här i en enquete dr Lydia Wahlström, e. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, Malmö, och överläroarinnan och stadsfullmäktigen i Malmö, Mathilda Holmgren.

ligen klaga på kvinnornas samhälleliga intresse, men då det gäller deltagande i diskussioner torde en viss tillbakadragenhet kunna konstateras.

Gäller det kvinnors intresse närstående samhälleliga frågor såsom barnavård o. d. tycker jag mig finna ett kraftigare samhällsligt intresse hos kvinnor än hos män, ett intresse som kan taga sig uttryck i stora uppoffringar av tid och arbete.

Kvinnorna i gemen röra sig med mera begränsade disponibla penningar, varför de största ekonomiska handtagen vanligen givas av männen.

I den mån kvinnan blir van vid att handla som självständig person, kommer hennes samhällsintresse att stärkas. I den mån även mannen erkänner henne såsom samhällsmedlem och tillerkänner henne rätten att handla såsom sådan kommer den olikhet härutinnan som kan påvisas mellan man och kvinna att försvinna.

Kvinnans huvudsakliga uppgifter såsom maka och moder kommer alltid att i så måt-

to inverka på hennes samhällsintresse, att de frågor som beröra detta hennes arbetsfält komma att fånga hennes starkaste intresse.

Elisab. Nilsson.

Hade kvinnans rätt till deltagande i det offentliga livet byggts upp endast genom utfärdandet av en lagparagraf, då skulle säkerligen det intresse man hade att vänta av dem vid handläggning av samhällsfrå-

gor blivit sådant, som »Kvinnornas tidning» förmodat det vara. Men nyss omnämnda rätt är byggd på betydligt fastare grund: på det omutliga rättfärdighetskrav och det ansvarsmedvetande, som varje tänkande kvinna måste äga, samt — icke minst — på det uppoffrande upplysningsarbete, som utförts av kvinnliga pionärer, vilkas namn för alla tider skola utgöra en heder för vårt folk.

Enligt min mening ha kvinnorna också i stort sett uppfyllt de förväntningar man ställt på dem. Vid deltagande såväl i kommunala som politiska val ha de — åtminstone vad rikets tredje stad beträffar — visat ett intresse, som väl tål att jämföras med mannens. I detta sammanhang kan jag ej underlåta att omnämna, att vid den under sistförflutna höst avhållna upplysningsveckan i nykterhetsfrågor kvinnorna för vårt landskap voro talrikt representerade.

Att mycket dock återstår att göra, framför allt då det gäller att få ungdomen med, därom är jag livligt övertygad.

God skolunderbyggnad, livaktig verksamhet för fortsatt undervisning, uppoffrande arbete av kvinnliga ledare samt »last but not least» ett allvarligt inriktande på att höja kvinnans solidaritetskänsla — se där, vad jag anser vara av synnerligt stor betydelse för höjandet av kvinnans samhällskänsla.

Matilda Holmgren.

DEN FÖRSTA LÄSECIRKELN BILDAD

OGH NÅGRA FÖRSLAG FÖR FAMILJELÄSNING.

FOLK NU FÖR TIDEN LÄSER ALLEdeles för litet, eller åtminstone för litet värdefulla böcker — det är en klagan som vi känna igen. Och ändå är folk, eller åtminstone damerna så pigga på läsecirklar. Bokhandlare över hela landet kunna intyga detta. Bo Bergman har visst någon gång påpekat att det är damerna, som med sitt kanske icke alltid så kulturkräsna men dock livliga intresse hålla den döende Thalia vid liv och detsamma kan nog sägas om damerna och litteraturen. Alltså något att taga vara på.

Att damernas läslust är stor har Idun redan fått bevis för, fastän knappast en vecka förgått sedan inbjudan till bildandet

Iduns inbjudan till damerna att bilda läsecirklar har mottagits med intresse: den första läsecirkeln är redan bildad och flera under vardande såsom närmare framgår av följande. Den som vill vara med i eller sätta sig i spetsen för en Iduns läsecirkel bör anmäla sig, namn och adress, till Idun. En särskild spalt »Iduns läsecirklar» öppnas för frågor och svar om läsecirkelns organisation o. dyl. Som litterärt smärkädd för Iduns läsecirklar ha vi lyckats förvärva författarinnan fru Frida Stéenhoff, som står läsekretsen till tjänst med upplysningar i frågespalten eller per korrespondens mot returporto. Till varje Iduns läsecirkel skänker Idun Selma Lagerlöfs nya bok »Charlotte Löwen-skiöld» upp till ett antal för en köpesumma av 500 kr.

av Iduns läsecirklar sändes ut. Förfrågningar och anmälningar ha gjorts till Idun och i ett av de närmaste numren kommer nog den speciella spalten »Iduns läsecirklar» att behövas.

Iduns första läsecirkel har också redan bildats. I Stockholm och i Iduns kvinno-klubb. Tio damer i klubbens andra sektion har Idun glädjen se stå för läsecirkelns premiär, och vi hoppas att deras exempel skall följas av flera inom klubben.

Bland förfrågningar från läsarinor ute i landet är det en, som förtjänar särskild uppmärksamhet, därför att den synes oss visa till vad nytta Iduns rådgivning för läse-

(Forts. sid. 118.)

Läkerol

original i blå askar
säljes numera även i

Efterfråga i närmaste affär.

35 öres askar

DIEN LOGEMAN, MIN HOLLÄNDSKA VÄN

ETT MINNESORD AV ELLEN KEY.

REDAN PÅ 1890-TALET HADE JAG brevväxlat med min översättarinna i Holland, fru Logeman Van der Willigen, men visste föga om henne personligen mer än, att hennes man var professor i Gent. När jag för ungefär tjugo år sedan var kallad till Holland för att föreläsa i dess större städer — jag tror jag började i Haarlem, — vände jag mig efter föreläsningens slut till en vacker ung dam med goda, bruna ögon och ett strålande leende med frågan om hon kunde säga mig om det var långt härifrån till Gent, ty där hade jag min översättarinna, fru Logeman, som jag gärna ville träffa? Den lilla damen log med hela sitt intagande ansikte och sade: »Det är just jag det!»

Och från det ögonblicket voro vi i mer än tjugo år vänner utan att det minsta moln grumlade vänskapen mellan mig och min lilla »Bavian», som hon skämtsamt kallade sig sedan jag sagt att hon var så kvick och söt som en liten apa i Javas skogar! Jag gästade i veckor makarnas gästfria hem i Gent, som de enligt holländsk sed bebodde från källaren till vinden och lärde genom många utflykter väl känna icke blott staden Gent utan den denna omgivande härliga, åkerbrukande delen av Belgien samt många av de intressanta författare och konstnärer som bebodde staden eller landställen omkring den. Hon å sin sida besökte ofta Norden, var nära en månad hos mig, då hon på samma sätt lärde känna Vätter-bygden om eftermiddagarna sedan hon på förmiddagarna flitigt arbetat. Vi hade många gemensamma nordiska vänner, ty hon översatte likaväl från norska och danska som från svenska och svensk-finska. Hennes sista resa år 1925 gällde Finland, där hon var riddare av Den Vita Rosen. Hon hade även en stor dansk medalj som vedermäle för hennes arbete i den danska litteraturens tjänst. Ännu ligger bland mina obesvarade brev ett från henne sommaren 1925, där hon bad mig skaffa henne en svenskspråkig tjänarinna emedan de belgiska voro »omöjliga» — en klagan som börjar bli internationell! —

Och så fick jag plötsligen någon vecka in i november ett meddelande om att hon begrovs på en kyrkogård i Gent! Men jag var då så fylld av sorg över alla de dödsfall bland släkt och vänner som 1925 medfört och professor Logeman så förtvivlad att det även dröjde innan jag från honom fick de erforderliga upplysningarna för dessa minnesord.

*

Dina Samuela Van der Willigen tillhörde en barnrik familj. Hennes älsklingsbror bodde i Gent och var gift med en dansk dam och bland hennes vänner var en även i Gent boende dansk, sonson till den gamle musikern Hartman. Genom dessa kom hon i sin första beröring med den nordiska författarvärlden. Hon var född den 10 juni 1864. Omkring 1867 flyttade hennes föräldrar till Haarlem där hennes två år äldre man bodde med sin far som var lärare vid ett gymnasium där den unge Logeman var kamrat med Diens bror. Sålunda var det lätt för de unga att lära

Dien Logeman.

Sin avlidna holländska väninna och översättarinna ägnar Ellen Key här innerliga ord av tillgivenhet och saknad. För svensk litteratur har Dien Logeman betytt mycket i Holland, där hon gjort många av våra bästa författare kända och uppskattade.

känna varandra och de blevo förlovade 1886. Deras bröllop stod den 11 april 1889 och de bosatte sig genast i Gent, ty Logeman hade 1888 där blivit professor i engelska vid universitetet.

Denna plats innehade han alltjämt utom under åren 1916—1919 då tyskarna landsförviste honom. Då bodde makarna först hos vänner på landet i Holland där ju Dien kunde fortsätta sin verksamhet, medan mannen icke ägde någon sådan och av oro över sitt eget och landets öden blev nervsjuk. Han bodde då på ett sanatorium, medan Dien levde i Haag tills de kunde återvända till sitt hem vid den gata som nu fått namnet Martelaarslan — Martyrernas gata — medan den förut haft ett helt annat, gladare namn. De hade visserligen där kunnat kvarlämna sin trogna tjänarinna som åt dem lyckades rädda undan en del personliga småting och tillse att ödeläggelsen ej blev för våldsam. Och som det endast var tyska officerare som bebodde huset,

Iduns stora litterära pristävlan

med 10,000 kr. i pris för de bästa romanerna utgår den sista juli i år. Tävlingen gäller en originalroman på svenska språket av ungefär 20 sextonsidiga tryckarkes omfång. Första pris 6,000 kr., andra pris 4,000 kr. Prisdomare äro: Marika Stjernstedt, Elin Wägner, prins Wilhelm och Fredrik Böök. Detaljerade underrättelser lämnas av Iduns red.

ägde ingen avsiktlig förstöring rum. Men jag önskar att jag ägde kvar de brev Dien skrev efter deras återinflyttning för att därigenom visa huru krigserövrade land behandlas — när det är som bäst!

Men denna erfarenhet är så mångfaldigt bestyrkt att det intet skulle tjäna till att upprepa det självklara, såvida icke denna ödeläggelse stod i samband med en av de tysta hjältesagor på vilka kriget även var rikt.

Ty professor Logeman och hans hustru hade i all ro kunnat bo kvar i sitt hus i Gent, behålla sina ägodelar och professor Logeman fortsätta sina föreläsningar. Det var endast en sak, som fordrades: att han skulle svära de tyska myndigheterna trohetsed. Men han hörde till det antal belgiska professorer som svarade: Att han en gång svurit kung Albert av Belgien trohetsed och icke förstod att denna ed kunde givas mer än en gång. Och så drogo makarna ut i en oviss och bekymmerfull framtid tills de 1919 kunde återvända.

*

Det skulle föra alltför långt att tala om de författare som Dien Logeman översatt. Herman Bang, Ingeborg M. Sick, Joh. Jørgensen, Verner von Heidenstam, Per Hallström, Söderhjelm, Linnankoski, Sigrid Undset, Johan Bojer, Björnson äro en del av namnen. Under sommaren 1925 företog hon sin Finlandsresa under vilken hon måhända överansträngde sig. Hon hade nämligen i nära två års tid icke varit fullt frisk och när hon återkom åt hon alldeles för lite, var fortfarande som man säger krasslig men reste i alla fall till sin syster fru Hamel i Haarlem. En bronkitis kom, och hon måste vid återkomsten till Gent i halva september gå till sängs i den bädd från vilken hon aldrig reste sig mera. Hon brukade till sina närmaste endast ögonens språk. Den 27 september fanns icke längre något hopp. Dagen efter tog hon avsked av alla och bland dessa befann sig även, djupt bedrövad, hennes danske vän, dikteren Johannes Jørgensen som stod vid den bår där Dien två dagar därefter slocknade utan personliga smärtor och med endast sin make, sin bror Charles och hans hustru närvarande. Men hon kom icke mera till medvetande.

Och så slocknade denna praktfulla själ, som Henri Logeman skriver.

Den kära vän, som jag så miste, hör, som jag redan sagt till 1925 års tunga förluster och för hennes man är ännu framtiden ett olöst problem. Han befinner sig alltjämt å sanatorium och om han, den tungsinte, någonsin skall kunna resa sig efter förlusten av sin ljusa livsledsagarinna får framtiden utvisa.

Den bild av Dien som här bifogas är den sista, tagen efter de många lidandes-åren. Att dessa gjort henne själfullare utan att minska något av hennes skönhet ser man.

Och åter ljuda i mitt öra de sedan mina barnår älskade orden av Atterbom:

Smärtans törne det hör skönhetsens blomning ju till.

ELLEN KEY.

Högre kaffetull

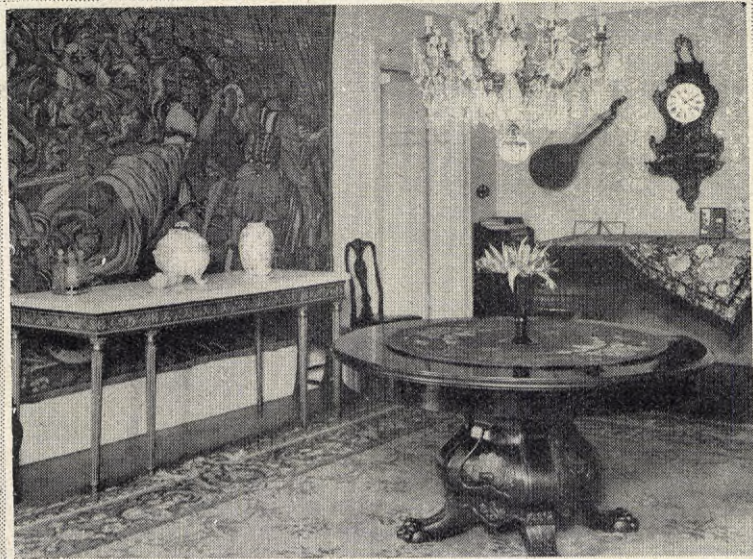
eller lägre spelar ingen roll, när det gäller Kathreiner, ty denna utmärkta kaffedryck är svensk tillverkning. Den är hälsosam och billig och således vida överlägsen det nervretande och dyra kaffet. Användes enbart eller blandat med bönkaffe.

HOS DEN NYE NATIONALMUSEICHEFEN

ETT VACKERT HEM I EN LUGN VRÅ AV STORSTADEN.

Fru Britta
Gauffin med
yngste sonen,
Jan.

Matsalen.

Detalj av
salongen.

En sagostund med mamma i skrivrummet.

DET FINNS NÅGOT AV LITTERÄR patina över kvarteren kring Johannes kyrka. I denna avskilda vrå undan storstadslarmet har Hjalmar Söderberg oftast låtit sina hjältar vandra — hur har han icke givit oss Stockholm och dess speciella stämning i dessa glimtar! Men här ha också många kulturbetydande hem samlats kring den röda kyrkan bland de åldriga träden, till denna idylliska höjd över staden, dit den nya bullrande tiden varken hunnit med trafik eller moderna affärspalats. Här bo professorerna Schück och I. G. Clason, dr Gauffin och dr Lydia Wahlström och här ha förut professor C. R. och Helena Nyblom haft sitt hem. Det är heller icke underligt att de sökt sig hit, där de få ett stycke rofylldt Stockholm med gamla traditioner, men utan det gamlas obekvämlighet och mörka trångboddhet. Ty när fru Gauffin från sitt salongsfönster ser ut över träden på Johannes kyrkogård eller från barnkamrarna ut över Vasastadens alla tak med trivsamt rykande skorstenar långt under henne, har hon den bästa tänkbara ersättning, som staden kan bjuda henne för det vackra herrgårdshemmet på Stora Lundby i Södertörn, varifrån dr Gauffins hopade göromål för några år sedan tvingade familjen att flytta. Lundby är nu endast sommar- och ferieresidens för familjen Gauffin och som så-

I en trivsamt väning invid Johannes kyrka bor den nye nationalmuseichefen dr Axel Gauffin och hans maka. Ett besök hos dem för en in i ett av dyrbara konstskatter fyllt hem, där dock barn, blommor och ett älskvärdt värdfolk svara för en levande och varm hemstämning.

dant efterlängtat och älskat inte minst av barnen, vilka i det vackra och ståtliga landskaps hemmet med dess skog och ängar ha lyckan äga något betydligt förmer än ett vanligt »sommarnöje».

Men låtom oss nu vända vår håg från ljuva drömmar om bördiga sädesfält och sommarhagar till Gauffinska hemmet i staden. Även detta stämmer sinnet i dur. Om man som ganska naturligt är väntar ett hem rikt på konstskatter, blir man icke besviken, men om man fruktar ett stelt museihem blir man angenämt överraskad. Något av gammaldags hemtrevnad, ungdomlig livlighet och borgerlig enkelhet har gett den dyrbara tavlan en mjuk ram.

Genast man kommer in, står man i en liten hemtrevlig hall med vita möbler och några Rydbergstavlur — som skåning har dr Gauffin en viss faiblesse för G. F. Rydbergs landskapsmålningar. Nästa rum, salongen, får en varm och intim ton av den vackra empiremöbeln i mahogny med gult siden och framme vid fönstren finns en förtjusande solvrå med två gustavianska fåtöljer mot

en hel liten fönsterträdgård — därmed ha vi genast klart för oss att fru Gauffin är en flitig blomsterodlare och blomstervän, något som även en titt på fotografier från Stora Lundby bekräftar: såsom det en gammal svensk herrgård anstår äro alla fönster på Lundby fyllda med svenska krukväxter och utanför husknuten finns ett praktfullt stenparti, för vilket även dr Gauffin är trädgårdsmästare. Bredvid salongen ligger matsalen, ett stort rum, som ger plats för ett jätteskåp i mahogny från 1700-talet, matsalsbordet, en sideboard i marmor, gustaviansk stil, troligen av Masreliez framför en flamländsk gobeläng, och en flygel. Men den förnämsta dyrgripen i detta rum är dock kristallkronan, en praktfull pjäs, som dr Gauffin köpt i Tyskland och som nyligen upptäckts ha tillhört Maria Theresia av Österrike. I fil på andra sidan salongen ligger biblioteket, där böckernas imponerande rader vittna om familjefaderns aftonsysselsättningar och studieintressen — men där finns också en liten sagovrå för barnen bland de lärdomsdigra hyllorna. Och barnens lekrum ligger vägg i vägg med pappas arbetsrum så det är sörjt för behaglig omväxling.

Bland hemmets många konstskatter ha tavlorna rangplatsen. Visserligen äro de litet ostadiga av sig, ty alltsomoftast lånas de

(Forts. sid. 120.)

CAP
KEJSARNOUGAT

Yppersta kvalitet
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

BARNEN ÖVERANSTRÄNGAS — MED NÖJEN!

LÅT INTE BARNEN FÅ FÖR MYCKET BIO OCH RADIO SÄGER JULIA SVEDELIUS.

DET KOMMER DÅ OCH DÅ EN orosvåg rullande, som medför föräldrars ängslan för sina barn, alldeles särskilt med hänsyn till skolschemats överbelastning och den s. k. allmänbildningens orimliga krav. Tidningsspalter fyllas härav, intervjuer göras, och möten hållas.

Det är föräldrar och målsmän, som ha att göra med elementarläroverken och de privata skolorna, som sätta i gång med oppositionen. Sällan eller aldrig klagas över för mycket teoretiskt plugg från dem, som ha sina barn i folkskolan. Nu är det sant, att examenspressen ej vilar så tungt över dess alumner, men å andra sidan, under vilka olidliga svårigheter sker inte ofta detta »plugg». I dessa barns hem heter det inte »gå in och läs på dina läxor.» Det finns intet rum att »gå in i». Läxläsningen får ofta ske bland en stojande syskonskara, kanske t. o. m. under »inneboendes» sampråk i en enrumslägenhet.

Och hur många svårigheter få inte även på annat sätt många av våra folkskolebarn genomkämpa, och ha de inte fått genomkämpa. Jag minns, hur en hel stor skara barn i min hembygd, Sörmland, hade 9 kilometer att gå i ur och skur, innan de kommo till den på morgonen oeldade skollokalen. Och så är det ännu på många platser i vårt land. Men den trygga, svenska, motståndskraftiga lantbefolkningen skapas genom detta härdade liv.

Nu har en ny termin nyss börjat. — Finns det inte i vår tid en fara att beakta, som är vida större än läxplugget? Jag menar nöjesanhopningen, som drar in i sin virvel såväl barn som äldre och gör sitt till att oroa tidsandan.

Jag hörde nyligen en mor säga: »det är för väl, att vi fått radio, ty den håller barnen hemma ibland från bio. Ty någont ska det ju alltid vara.» Ungefär samtidigt upplyste mig en skolflicka: »att det går så väldans bra att höra på radio och läsa läxor samtidigt. Och det gör många.» Om nu också dessa »många» äro relativt få, så är ändå symptomet tidstypiskt för

Barnens överansträngning är ett aktuellt och grundligt diskuterat ämne just nu. För mycket läxplugg i skolorna, säger man. Här talar den aktade författarinnan Julia Svedelius också om barnens överansträngning, men inte av läxor och skola utan av nöjen. Tänkvärda ord, som tåla att begrundas av föräldrar och målsmän.

jakten och febriliteten, redan i de ungas led. Undra då på allt tal om nerver och överansträngning.

Biografen kom på sin tid som en tidspenninge- och intresseslukare, som införde det onaturligt stegrade spänningsmomentet i barnasjälen. Jag minns på den tiden, då biografensuren tillsattes som en andlig räddningsplanka, och då litet var var engagerad att följa filmen och dess inverkan. På en biograf satt kväll efter kväll en skolflicka, som på frågan, varför hon så ofta gick på bio, förklarade, att hon fått ett riktigt behov att känna rysningar vid hemska, livsfarliga scener. Med biografen kom det medvetna sensationsbehovet in i världen.

Nu har radion blivit en konkurrent för barnen med sina 3 till 4 barnprogram i veckan, där 7-åringen ofta får höra en annan 7-åring (betald med en femma) utmärka sig, och där sagor, deklamation, sång och musik avlösa varandra med en på minuten utmätt tid för varje nummer. »Annars kan det stöta ihop med aftonsången, som utsläpps på slaget.»

Detta varningsord nödgas ledningen till, då det gäller söndagsprogrammen för barn.

Radion är ett nytt och underbart stort nöjesfenomen, som bör avlyssnas med respekt. Vad etervågorna bär med sig, är ingen nyhet. Det mänskliga snillet har nått den punkt, att det har kunnat tillvarata en sedan världens skapelse befintlig naturföreteelse.

Radiotimmen för barn — jag tror det vore lyckligt, att det funnes endast en sådan i veckan t. ex. lördags e. m. då läxarbetet i regel får vila — bör bli en högtidsstund,

och aldrig fresta till att slänga luren av och på. Att utvecklas mångsidigt är lyckligt, men det går för långt att addera tal och höra sagor samtidigt. Att tidigt bli övermått på lättillgängliga delikatesser åstadkommer en trötthet, som man inte sover bort på en enda lång natt.

Det finns något, som heter livsglädjesäckel. Första gången jag såg det, var under en julafton, då en släktens kelgris överhopades med julklappar. Barnet var 4 år. De små fingrarna hade jämt göra att knäpa bort omslagspapperen. Där kom dockor och docksågar och allsköns förtjusande leksaker. Det var underbart att se 4-åringens känslöförändring under julklappsutdelningen, från spännande längtan, yrande förtjusning till avmattningen, som slutade med den primitiva förkunnelsen: »Jag kräks», när sista paketet vid en alltför sen timme utdelades. Nöjesäcklet kom som en naturlig reaktion.

Titta in på danslokalerna och se på den ungdom som slutat skolan. Hur trött ser den inte ut, vare sig den dansar eller står och hänger i en onaturlig ställning.

Att vara levnadsglad och naturligt rosenkindad, det hörde ihop med valsens och polkans föräldrade tidevarv. Men det hör ej ihop med jazzens, åtminstone ej som regel. Jag undrar om endast den stegrade kampen för tillvaron och ett världskrigs dynningar åstadkommit det glädjefattiga utseende, som alltför många av nutidens ungdomar präglas av. Är ej glädjefattigdomen mer än en gång en produkt av alltför rikligt och tidigt givna glädjefattigdom?

Kära ni, som ängslas för överansträngning i skolorna, låten edra barn få vara litet mer i fred för de tusen hopade nöjesintrycken. Vi, arma människor, orka snart ej bära alla nya stimulerande upptäckters och uppfinningars börda. Än mindre de unga. Låt oss skydda den generation, som växer upp omkring oss, för att bli ett konglomerat av biosjäl och radioöra, oförmögen till den ro, som behöves för att begrunda livet, sådant det verkligen är. —

JULIA SVEDELIUS.

EN VACKER KVINNOGÄRNING

NÅGRA ORD TILL JULIA VON BAHR'S 60-ÅRS DAG. AV SIGNE BERGMAN.

I DEN MINNESSKRIFT, SOM UTGAVS, då Romanäs sanatorium 1918 firade sin 10-åriga tillvaro, läses:

»Romanäs tillkomst utgör ett av de vackraste exempel på vad initiativrikedom, okuvlig energi och målmedvetenhet kunna uträtta. Ett varaktigt och imponerande minnesmärke över en människas vilja och förmåga att i handling omsätta sin önskan att bispringa lidande medmänniskor.»

Den om vilken dessa ord skrivits är fröken Julia von Bahr, initiativtagerskan till den storslagna anläggningen vid sjön Sommen på det småländska höglandet, som nu i snart två decennier fyllt en så stor och betydelsefull uppgift i hälsovårdens tjänst. Innan fröken von Bahr satte verket i gång och lyckades intressera först läkarkåren och sedan finanserna för sin stora plan, hade det för de burgnare klasserna i vårt land icke funnits annan utväg, då det gällde vården av lungsjuka, än att sända dessa till sanatorier i utlandet. Själv hade fröken von Bahr genom ett sjukdomsfall bland hennes närmaste fått ögonen öppna för den stora bristen av lämpliga vårdanstalter inom landet, och

Julia von Bahr.

det var denna händelse, som blev avgörande för tillkomsten av Sveriges första verkligt förstklassiga lungotsanatorium.

I maj 1904 konstituerades aktiebolaget Sanatorievård i vars styrelse fröken von Bahr ingick såsom självskrivnen medlem, och i november 1905 lades grundstenen till sanatoriebyggnaden. Två år senare kunde det nya sanatoriet emottaga sina första patienter.

Under hela byggnadstiden var fröken von Bahr verksam med planläggning av inredning och möblering, anskaffning av lösa inventarier m. m. Också vittnar hela det stora hemmet om att en kvinna haft sin hand med vid dess skapande. In i varje minsta detalj är allt uttänkt och genomfört med en rent moderlig kärlek och omtanke, med blicken fästad lika mycket vid det praktiskt ändamålsenliga som vid det konstnärligt vackra och harmoniska. Vad var också naturligare, än att fröken von Bahr även i fortsättningen skulle ägna sina krafter åt det företag hon så lyckligt startat. I egenskap av husmoder blev det fröken von Bahr, som från bör-

(Forts. sid. 120.)

INREGVARUMÄRKE **LEJON** STRUMPOR & VANTAR
äro kända för stilstyrka, god passform och förstklassigt utförande

T V Å T E A T E R P R E M I Ä R E R

FÖR IDUN AV ELLEN CEDERSTRÖM.

EINAR SMITHS NYA KOMEDI »MORFARS HUS» hade till sin premiär samlat en från golv till tak fullsatt salong med en publik uppfylld av stora förväntningar, vilka ej heller svekos, ty Einar Smith lade ännu en lager till sina många.

Handlingen tilldrar sig på västkusten i »morfars hus» där traditionen är bofast. Det förgångna lever där helt och lämnar mycken liten plats för allt närvarande. Här bor nu på Ramsvik en f. d. sjöofficer Sigismund Ramsvik nästan människoskygg, därför att han har, som han tror begått ett stort fel i tjänsten, och han tillbringar nu sin tid i avskildhet från världen. Som enda sällskap har han en gammal sjöbjörn och dennes lilla dotterdotter till hjälpreda.

Dit kommer också hans syster för att söka ro från ett olyckligt äktenskap, men systemen känner sig dock ej längre hemmastadd i det forna barndoms hemmet som hon slutligen lämnar med sin man, en typisk kristidsparveny. Det är mellan honom och hennes broder som en strid utkämpas om nya och gamla idéer.

Själva stämningen i komedien gör ett starkt intryck.

Fru Brunius som Jane Busk var en ståtlig företeelse, spelade varsamt och känsligt — hennes stora charme går som alltid över rampen. Nils Arehn, en bifigur, som fiskargubben Olsson var mästerlig, det var äkta konst från början till slut. Inga Tidblads lilla urvuxna Malin i sin rutiga bomulls-klädning, barbent och beskäftig, var förträffligt gjord. Gunnar Klintberg spelade med sin vanliga rutin f. d. kommandörkaptenen, Hugo Björne hade fått sig tilldelad den brutale parvenyn. Rollen ligger ej

Pauline Brunius och Hugo Björne i »Morfars hus». Almborg & Preinitz, foto.

En svensk originalpjäs av Einar Smith har haft sin premiär på Vasateatern och å Södra teatern har Holbergs odödliga Jeppe på Berget åter kommit upp på spellistan. Bägge styckena ägnas här en sakkunnig kritik.

väl för hans temperament. Den skulle kanske Ivan Hedqvist bättre format till och fått fram vad författaren torde ha menat.

Det unga paret Dora Söderberg och Per Axel Larsson voro sympatiska — kanske hade något mera av ungdomsfriskhet över dem gjort gott.

Regien och uppsättningen var ypperlig. Vardagsrummet i morfars hus verkade stämmningsmättat av västkustsluft, ljus och sol.

Publikens tack var hjärtligt. Författaren inropades och hyllades.

»Jeppe på berget» på Södra teatern gjorde en publiksuccès, som kanske kan ge teatern några goda hus; men med Ludvig Holberg hade utförandet inte mycket gemensamt.

Vad spelet angår borde man egentligen ej göra jämförelse men när skillnaden är för stark måste man reagera, ty Rune Carlsten är visserligen en duktig artist, som har många utmärkta skapelser i sitt teatergalleri, men hans Jeppe var för drastisk och saknar den förnämsta egenskapen, humor, som måste finnas hos denna figur. I rollen överdrevs det simpla till osmaklighet och dock ger man sig på nåd och onåd, ty sista akten gjordes bra med många fina poänger.

Edith Wallén som Nilla var en väl våldsam megära men rollen faller bra mycket utom hennes fack.

Birollerna skötes i allmänhet bra. Tage Almqvists baron verkade trovärdig.

Helge Karlssons skomakare hade en rävfysionomi som passade väl ihop med hans snikenhet. Lustig var herr Wingård som ridfogdens hustru. På uppsättningen hade nedlagts mycken möda. Munterheten i salongen var hörbar.

E. C.

H Ä L S A N S T I O B U D O R D

GODA RÅD AV EN NORSK OCH EN FINSK LÄKARE TILL SVENSK PUBLIK.

Iduns enquête till nordiska läkare om de bästa hygieniska råden har denna gång två inlägg, det första av ordföranden i den norska »Folkehelseforeningen» professorn, med. d:r G. H. Monrad-Krohn, som svarar med tio budord:

Att i tre regler sammanfatta det som är viktigast för folkhälsan låter sig knappast göra. Skulle jag likväl göra det, bleve det något sådant som:

1. Tillräcklig sömn. 2. Frisk luft och vatten. 3. Ej för mycket mat.

Men jag vill hellre hänvisa till de »10 bud», som jag i samråd med »Folkehelseforeningens» redaktionskommitté har uppställt:

1. Att förebygga är lättare än att återställa. Många sjukdomar kunna undgås genom ett hygieniskt levnadssätt.

2. För ett fullkomligt regelbundet liv. Stig upp, gå till sängs, intag måltiderna på bestämda tider, minst 8 timmars vila i sängen varje natt.

3. Frisk luft är ett livsvillkor. Vädra rummen ofta. Sov helst för öppna fönster.

4. Bada minst en gång i veckan och ömsa rena underkläder. Avtag alla kläder och tag på nattdräkt under natten.

5. Var måttlig med tobak och alkohol.

6. Arbeta intensivt och med odelad upp-

märksamhet under arbetstiden. Slå arbetet helt ur tankarna under vilotiden.

7. Tag minst en timmes promenad varje dag — helst i dagsljus.

8. Borsta tänderna ofta — i varje fall var kväll.

9. Tvätta händerna före varje måltid. Tugga maten väl. Ät långsamt.

10. Låt icke ett dåligt humör göra tillvaron bitter. Oförnöjsamhet och förargelse över saker, som inte stå att ändra, tära onödigtvis på sinne och arbetskraft. Drag fram de ljusa sidorna av livet.

G. H. Monrad-Krohn.

Professorn i barnsjukdomar vid universitetet i Helsingfors A. Ylppö ger följande utmärkta råd rörande barnavård:

Enligt naturens lag skall modern själv såväl amma som vårda sitt barn. I ett kultursamhälle har ändå kvinnan numera fått sig anförtrött så mångahanda uppgifter att hon ofta med bästa vilja i världen ej har tid, ej heller alltid krafter att uppfylla denna heliga och naturliga plikt. Man kan ej påstå, att den nutida kvinnan vore kroppsligt så degenrerad, att hon t. ex. ej kunde själv amma sitt barn. Erfarenheterna från

storstädernas barnavårdsanstalter visa, att nästan alla unga mödrar kunna nog, åtminstone någon tid, amma sina egna barn, blott de få helt och hållet ägna sig åt dem.

Då det moderna samhällslivet ofta drar modern bort från hemmet och barnet, måste det få konstgjord näring för tidigt. Moderns instinkter kunna härvidlag ej leda henne. För att barnet ej skall bli offer för många för dess liv farliga experiment, måste unga mödrar bibringas kunskaper, huru de i dessa förändrade och ofta onaturliga hemförhållanden skola med framgång kunna mata och i största allmänhet sköta om sina barn! Och huru ofta händer det icke nu för tiden, att barnet ej alls kan vårdas av modern! Bibringandet av kunskaper i barnavård åt den blivande eller nyblivna modern, men samtidigt också skolandet av fackkunniga barnavårdarinnor är således enligt min åsikt den bästa och billigaste metoden, då det gäller att skydda liv och hälsa hos barnen bland kulturfolket och tillika för framtiden garantera nationen orubbat fortbestånd och ökad kraft.

A. Ylppö.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

DÄR "HEMMETS HÄRD" VERKLIGEN FINNS

DEN ENGELSKA ELDSTADEN HELA FAMILJENS SAMLINGSPUNKT.

Den öppna spisen i kronprinsparets vardagsrum på Ulriksdal.

En typisk engelsk interiör.

DEN FESTLIGT GRANNA OCH LUF-tiga Stockholmsvåningen med sina filer av rum är i London en dröm blott. Den typiska engelska våningen har en lång mörk tambur med serier av dörrar till olika rum. Första förnimmelsen är av hotell och man tittar instinktivt efter nummerskyltarna och de utställda skoparen. Rummen äro sinstemellan isolerade. Ingen dörr leder från det ena till det andra. Vill man förflytta sig, måste det ske förmedels tamburen, som tjänstgör som ett ständigt öppet clearinghouse. De kortspelade stängas in på ett håll, de musicerande på ett annat, de endast pratande på ett tredje och vilja de byta omgivning, så, som sagt, först ut i tamburen! Från ordinär svensk synpunkt är detta system tämligen ogemytligt. Vare sig familjen är lämnad ensam eller har huset fullt av gäster sönderskäres tillvaron i celler. En arkitekt skulle med fog kunna förklara, att den engelska våningsprincipen bortslösar utrymme genom att så att säga undandölja det. En engelsk våning kan upptaga en ganska aktningvärd totalareal men tack vare att man endast får ytan serverad i munsbitar försvinner verkan därav.

Känslan av vidd och djup är en förmenad. Man trängs antingen ihop i ett alltför litet rum eller skiljs skoningslöst åt. I en svensk våning kan ögat verkställa sin promenad genom dörröppning efter dörröppning och man förvärfvar osökt en förnimmelse av gott svängrum. Den livlösa tamburen ligger icke som ett kallt och övergivet fält emellan våningens invånare. Synlängden har diverse andra påtagliga företräden. Den bibringar subjektet ett må vara aldrig så blygsamt uns av lyftande monumentalitet i omgivningen.

På papperet anser jag den svenska genomsnittsvåningen avgjort överlägsen den engelska. Ändock är det något som efter hand smyger sig på, fångar och fjättrar en även i en londonsk våning. Man överströmmas av ett lugn och en helgjuthenhet som man mera sällan återfinner i Sverige. Vill man vara kritisk, måste medgivas, att den svenska metoden att om möjligt förlägga rummen i fil med dörrarna ofta nog

Olikheterna mellan ett svenskt och ett engelskt hem framträda skarpast framför den öppna spisen vilken i stället för det svenska salongsbordet är samkvämets medelpunkt, framhåller Iduns Londonkorrespondent i denna intressanta parallell mellan två typer av heminredning.

linjalt svarande mot varandra merendels alstrar en känsla av trasighet. Vad som händer är, att rummen för sig falla sönder och den förlust som därigenom uppstår ersättes svårigen av ögats utsikt genom dörr efter dörr. Svensken anses ha en nedärvd svaghet för det som ser storslaget ut. De populära rumsfilerna synas mig bekräfta denna karaktärsegdomlighet. Den typiska Stockholmsvåningen besitter ett drag av ihålig skrytsamhet. Engelsmannen har långt mindre benägenhet att sväva ut. Han ser i första hand till vad han har närmast omkring sig och inom räckhåll. Stor uppmärksamhet ägnas åt de enskilda rummens avvägning.

Medan de vackra svenska rumsväggytona lömskt uppätas av strängt taget överflödiga dörrgap verkar ett välkomponerat engelskt rum mera solitt fulländat med sina ostörda hela väggar, balsam för öga och själ. Rummen i de höga, smala Londonhusen besväras icke av några dörrproblem. Det engelska sättet att bo har haft den lyckliga följden, att England fått gratis en verklig rumskultur. Huvudväggen har sin givna central eldstaden. Den öppna engelska salongsspiseln med dess marmorinfattning och altareffekt förlänar åt varje engelskt rum en naturlig mittpunkt och när lågorna fladdra ur det svarta kolet — såsom klimatet kräver från början av oktober till slutet av maj — får rummet liv och en stämning som man fort lär sig att upptäcka och outplånligt älska. En av Englands främsta kolexpertter förklarade vid ett tillfälle, att genom att avskaffa de öppna eldstäderna och införa värmeledning skulle ett respektabelt antal ton kol årligen sparas, men »England skulle gå förlorat». Den breda, myndiga och på samma gång tryg-

ga och inbjudande eldstaden tar upp en vägg. Kring den och nära intill den gruppera sig de karaktäristiska engelska fåtöljerna. Vårt med gotter glatt och vänligt översållade, av en trevlig lampas sken belysta svenska salongsbord är den levande engelska brasan hopplöst underlägset som mittpunkt i en samkvämssirkel. Man sitter i ett engelskt rum, tack vare den hedersplats som elden intar, som om det vore en självskriven och oundviklig sak att man skall sitta just där man sitter. När man ser en engelsman försjunknen i sig själv sitta och hänga i någon hotellvestibul i något fjärran hörn av världen, kringstrålad av denna avundsvärda säkerhet och nästan orientaliska oberördhet gentemot yttervärlden, som andra nationer aldrig upphöra att gissa och grubbla över, kan man vara viss om, att den excentriska gentlemannen medvetet eller omedvetet inbillar sig ha sitt hemlands lågande kolbrasa framför sig. Rummet och alldeles särskilt väggen med eldstaden har ristat in djupa drag i engelsmannens typ och karaktär. Rummets ro återspeglas i engelsmannens väsen.

Väggen mitt emot marmoraltaret bevaras i allmänhet orörd av dörrar. Dörröppningen är förlagd till väggen mittemot fönstren. Vår kära i ett hörn undanskjutna svenska kakelugn i all ära — aldrig kan den, den må vara än så praktfullt utstyrd, bliva samma arkitektoniskt mäktiga prydnad som det inramade hålet i den engelska rumsväggen. Den engelska eldstaden producerar visserligen värme endast så länge som kolen glöda med tillräcklig kraft — där efter tjänstgör den blott som genväg för kylan kring skorstenen — men den förmedlar ständigt åt rummet en vilsam och livgivande harmoni.

Man går gärna omvägen över tamburen för att komma från herrrummet in i salongen. Det vore barbari att för krass bekvämlighets skull tillintetgöra det engelska rummets överlägsna komposition genom införande av ett extra dörrgap. Brasan och den lugna väggytan mitt emot samarbets som två händer på ett pianos klaviatur.

ESKIL SUNDSTRÖM.

KOBBS äkta Kinesiska théer Peking, Canton och Hongkong (lilafärgade etiketter) giva samtliga en mild dryck med utsökt fin boquet. Rekommenderas av herrar läkare.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

SVENBORG LEANDER.
F. Carlström, Stockholm. Anka efter professorn P. J. H. Leander, Lund.
80 år den 2 februari.

FANNY ROMBERG.
F. af Schmidt, Uppsala. Anka efter apotekaren Karl Romberg.
75 år den 4 februari.

ELVIRA DE LA GARDIE.
F. Smith, Stockholm. Maka till f. d. landshövdingen, greve Robert De la Gardie.
70 år den 2 februari.

ANNA PONTÉN.
F. Hägerman, Forsa. Anka efter prosten G. Pontén, Bergsjö.
65 år den 26 januari.

CARIN DANIELSSON.
F. Meurling, Filipstad. Maka till överingenjören J. V. Danielsson.
65 år den 2 februari.

ELLEN NILSON.
F. Barkman, Österfärnebo. Maka till kyrkoherden Fredrik Nilson.
65 år den 4 februari.

ELIN PALMGREN.
F. Norrman, Stockholm. Anka efter lektorn, fil. dr Fredrik Palmgren, Vänersborg.
60 år den 19 januari.

HULDA BYSTRÖM.
F. Olsson, Stockholm. Maka till kamreraren Isak Byström.
60 år den 24 januari.

IDA HÄGER.
F. Jonsson, Kumla. Maka till kyrkoherden och kontraktsprosten C. G. Häger.
60 år den 27 januari.

GERDA MEYERSON.
Fröken, Stockholm. Skriftställarinna och föreläsrinna. Styr.-led. i Vita Bandet m. fl. sociala föreningar.
60 år den 1 februari.

ELLEN WIDÉN.
F. Murray, Stockholm. Maka till f. d. landshöv. J. Widén. Verksam inom Röda Korset, fören. Jämtslöjd, stift. Pauwres Honteux, m. m.
60 år den 1 februari.

HEDVIG ÖSTBERG.
F. Norrman, Hjorted. Anka efter kyrkoherden och kontraktsprosten Johan Östberg.
60 år den 2 februari.

HILDA FORSBERG.
Fröken, Bastanäs, Växjö. Översättarinna. Dotter till krigsrådet C. L. Forsberg och hans maka f. Kockum.
60 år den 3 februari.

ELIN MÆCHEL.
F. Lysander, Karlstad. Maka till kamreraren i Wernlands Hypoteksförening, J. Mæchel.
55 år den 29 januari.

EVA BEHM.
F. Wideberg, Verkön, Norderön. Maka till överstelöjtnanten Sigfrid Behm.
55 år den 31 januari.

LILLY BRATT.
F. Hartvig, Göteborg. Maka till direktören Hjalmar Bratt.
55 år den 31 januari.

STINA GRÖNWALL.
F. Lindqvist, Råsunda. Anka efter apotekaren Johan Grönwall.
55 år den 2 februari.

GERDA LUNDEQUIST-DAHLSTRÖM.
Fru, Hålsingborg. Skådespelerska.
55 år den 4 februari.

TYRA von SCHWERIN.
Ft Öberg, Odensgöl, Björsäter. Maka till majoren, greve Philip von Schwerin.
55 år den 4 februari.

MAGGIE MEURLING.
F. Hedberg, Stockholm. Maka till översten Carl Meurling.
50 år den 4 februari.

JELL-O

— kostar endast 85 öre för 5 portioner —
— är det nya, friska, vackra fruktgeléet —

FLÄTAN. EN BERÄTTELSE

VI BRUKADE KALLA HENNE FLÄTAN. Under annan benämning gick hon aldrig oss pojkar emellan. Flätan hette annars fröken Flettner och var vår klasslärarinna, liten, myndig och knubbig. Allt hos henne var tjockt, tyckte vi, kinderna röda och pösiga, som mandelbrön, håret som låg hoprullat som en sovande katt mitt på hjässan och stämman som var så oljig att hon knappast kunde säga r, sa' pojkarna. En gång hade väl också hon på lätta steg vandrat till sitt kall med något av hänförelsens poesi för Skolan med stort S. Men poesiboken hade fått betänkliga hundöron med tiden alltefter som hon märkte hur eleverna togo emot vetandets frukter ungefär som om man givit dem oskalade hästkastanjer att tugga på.

I hennes ögon voro vi förstas en kull valpar, klumpiga, ledlösa och bångstyriga. Men vi tyckte inte illa om Flätan i alla fall och att bära hem skrivböckerna åt henne eftersöktes som en särskild ynnest av flera skäl. Hon hade så många roliga saker att titta på, fullt med lustiga kaktusar först och främst och så det som var ännu intressantare, märkvärdiga snäckor och andra kuriositeter, som hennes bror sjökaptenen tagit hem från sina långresor. Jag minns än med vilken häpnad jag fingrade på en promenadkåpp som var svarvad och skulpterad ur ryggraden på en haj. När man gick hade man vanligen som förning en apelsin. Vi kommo överens om att Flätan måtte ha ett apelsinträd bland kaktusarna, för jämt hade hon med sig en i arbetspåsen och om vi varit ovanligt litet bråkiga någon enstaka gång hände det att vi fingo en klyfta med av läckerheten i rasten.

Tyvärr blevo de tillfällena allt sällsyntare

Alla kärlekssagor äro inte röda, några äro grå — det är den röda tråden i denna historia om den präktiga Flätan.

ty Johanna — som egentligen hette Ragnar Johansson — tog snart loven av oss allesamman. Johanna var stilla, sedesam och finhyllt som en flicka och grinade som en lipsill ifall man stoppade litet snö innanför kragen eller han satte sig i en skvätt vatten som någon spefågel hållt ut på hans stol. Därför hade han fått sitt kvinnliga spenamn. Hans mamma var skräddaränka. Som enda barnet blev han bortklemad och föreföll litet mesig men jag tyckte bra om honom ändå vilket kanske sammanföll med den omständigheten att han ur pappans gamla lager hade en betydlig mängd provlappar som han ädelmodigt delade med sig av. Jag tror det kunde ha räckt till en hel kostym fastän den hade blivit något brokig. I utbyte fick han knäck och när den tiden kom lärde jag honom röka cigarett, men det uppskattade han nog mindre än Flätans apelsiner.

De andra pojkarnas sympatier för Johanna växte just inte när de märkte vilken favorit han var hos Flätan. Otaliga begäbber och stickord fick han utstå för att han »gjorde sig till» för henne och som han inte hade tyglappar nog att muta med rådde ett spänt förhållande som dock hölls något i schack av rädslan för att Johanna skulle stöva. Man såg ju med vilket välbehag Flätans blickar vilade på sin bästa och flitigaste elev och man visste att han inte bara fick komma hem till henne utan också på söndagarna följa Flätan till museum, där hon i konstens källa drack sig otörstig och även öste i åt sin unga vän, som lydigt läppjade på drycken, om också mera förstrött. Han hade inte så mycket intresse för konsten. Han skulle bli ämbetsman med tiden, hade han bestämt, och få trekantig hatt och guldbroderier på fracken. Johanna var svag för fina kläder. Det hade han förstås från pappan.

I verken kom han också med två uppförande kvinnors hjälp. Modern hade lämnat skradderiet och övertagit en liten pappershandel. Det var skörare saker att handskas med än cheviot och doffel men det gick bra nog åtminstone när inte Johanna stod bakom disken, för kom det en liten snorvarg och tiggde om en slant fick han en hel krona och skulle en natt jungfru ha sig ett vykort fick hon ett dussin på köpet. Affärer var inte Johannas starka sida, därför fick han mestadels sitta i det lilla rummet innanför butiken och sköta sina studier. Ibland när jag hälsade på hos tant Johansson hörde jag därifrån ett halvhögt mummel som skvallrade om att Winroth eller Stjernberg eller någon annan av rättsvetenskapens författare var på gästbesök bakom tidningspackor och hyllpapper.

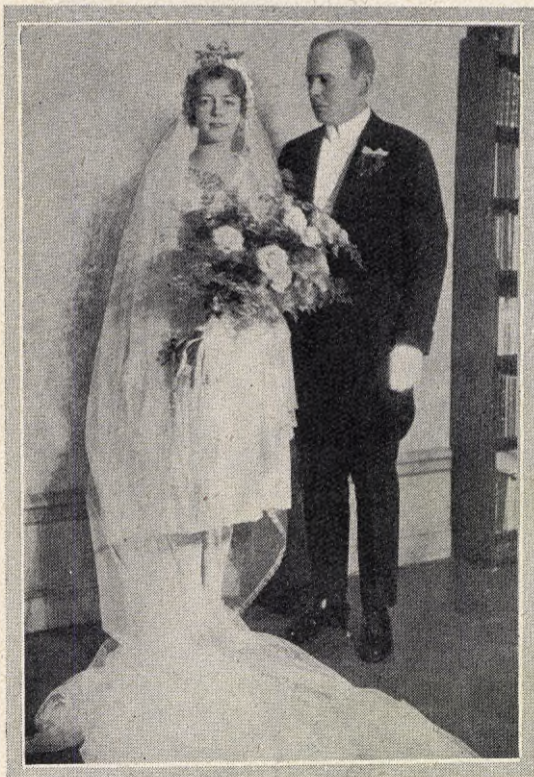
Så gingo några år och jag förlorade Johanna ur sikte tills jag en söndag mötte honom på Strandvägen. Han var lång och gänglig som förut, hade fått mustascher stubbade och rödbruna och bar glasögon, men blicken som tittade fram från deras runda gluggar var fortfarande den snälla och beskedliga skolgossens. I hand bar han en kåpp vars underliga former jag tyckte mig ha sett förut.

Känner du igen den? sade han och sträckte fram den ljusgrå tingesten. Det var Flätans haj.

Ä' ni så intima? tänkte jag men behövde inte säga något ty han berättade själv att — att — ja rent ut sagt att fröken Flettner och han skulle förlova sig.

Det blev inte mycket besökande av Strandvägspubliken den söndagen, jag vart ju så upptagen av häpnad över nyheten.

(Forts. sid. 118.)

Den 29 december sammanvigdes i Matteus kyrka i Stockholm underläkaren vid Långbro sjukhus, med. lic. Lennart Sahlén, son till landshövdingen Mauritz Sahlén och hans maka född Dillner, och fröken Margareta Troili, dotter till tjänstemannen i K. Järnvägsstyrelsen Ejler Troili och hans maka fru Gunhild Troili född Behmer. (Foto: Lamm.)

Lördagen den 16 januari sammanvigdes i Jacobs kyrka i Stockholm löjtnanten vid Andra Livgrenadjärregementet, greve Oscar Wilhelm Douglas, son till framlidne riksmarskalken, greve Ludvig Douglas och hans efterlevande maka född grevinna Ehrensvärd, och fröken Dagmar Skarstedt, dotter till justitierådet, jur. d:r Sigfrid Skarstedt och hans maka född Rignell. (Foto: Lamm.)

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Säll är den, som Du utväljer och låter komma till dig. Psalm 65: 5.

Låten försona eder med Gud.

II Korinterbr. 5: 20.

Jag vill lära känna Honom och Hans uppståndels kraft. Filipperbr. 3: 10.

Sen till att ingen försvillar eder.

Matteus Ev. 24: 4.

Låt icke mitt hjärta vika av till något ont.

Psalm 141: 4.

Jag är Herren din Gud, som lär dig vad nyttigt är, den som leder dig på den väg du skall vandra.

Jesaja 48: 17.

Fridens Herre själv give eder sin frid alltid och på allt sätt.

II Tess. 3: 16.

*Var jag går i skogar berg och dalar
Följer mig en vän, jag hör hans röst
Väl osynlig är han, men han talar
Talar stundom varning, stundom tröst
Det är Herren god: väl var han döder
Men han lever i all evighet
Sina får han följer, vårdar, föder
Med osäglig trofasthet —*

De kooperativa företagen — allas egendom

GUSTAF FREDRIKSSONS KONSTSKATTER

SOM BORTLOTTAS TILL FÖRMÅN FÖR HÖSTSOL.

Mansporträtt av Taraval.

Till förmån för de sceniska artisternas ålderdomshem Höstsol kommer Gustaf Fredrikssons hela efterlämnade storartade konstsamling att säljas på lotteri till ett pris av 5 kronor lotten. Den till några hundratal uppgående tavelsamlingen är av synnerligen stort värde och skulle med sina dukar av gamla mästare vara en prydnad för vilket museum som helst.

Damporträtt av okänd holländsk mästare.

På franska utställningen i Liljewalchs konsthall ses följande skämtteckningar och roliga tidsbilder. Där ha vi t. v. en litografi av H. Daumier, som kort och gott kallas Turturduvorna, och t. h. också en Daumierlitografi, visande två blåstrumpor, som tråta om den enas nyss utkomna bok. I mitten få vi av Paul Gavarni veta hur en spågumma såg ut i 1800-talets Paris, när hon täljde de unga damernas framtida öde. Samtl. litografier tillhöriga dir. Th. Laurin. (Foto: Holmén.)

SCHALEN ÄR MODERN

Aftontoalettens oundvikliga attribut nu liksom på mormors tid är schalen. Här ses några av de senaste nyheterna i schalar — från N. K. — och några gamla schalar — från Emma Wesliens antikvitetsaffär — som också alltid äro moderna. (D. N. foto.)

Antik grekisk sidenschal — triangelform — i vitt siden med vita silkesbroderier.

Den svarta sidenschalen av moaré som mormor bar.

Den senaste schalformen — en halv-cirkel i svart siden och vit tyll med svarta broderier.

En raffinerad och dyrbar parisnyhet i mjukt guldtyg och brokiga blommor.

Den graciösa spanska spetschalen är nu modern igen.

Alltjämt går det mycket bra för sig att bära en "långschal."

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

SÄSONGENS ALLA NYHETER

I
GULD-
SPETSAR
SILFVER-
SPETSAR
STÅL-
SPETSAR
METALL-
TYGER

J. F. HOLTZ

H. M. Drottningens Hofleverantör

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8
STOCKHOLM

Järn- medicin

i en eller annan form intages
ofta som stärkande medel
Den nya kombinationen

Phospho-Energonpiller med järn

är i sådana fall av synnerligen god verkan. Innehåller förutom det för hjärna och nerver välbeprövade Phospho-Energonet även järn i för organismen lämpligaste mängd och form. Phospho-Energonpiller med järn fås på alla apotek i burkar à 100 och 300 piller.

strax givit sig ut på upptäcktsfärd och den dag då de bägge unga just nedanför Rubens älskande par i ett av de nederländska smårummen på museum stulit sig till den första kyssen visste Hulda Flettner det i samma ögonblick där hon satt hemma vid skrivbordet och rättade temaböckernas je ne t'aime pas, nous nous n'avons pas aimé, est-ce que tu ne m'aimera pas — fel, en bock i kanten.

»Damen skulle pröva på vårt Eau de Venus, det är alldeles charmant, håret changserar aldrig sedan», rådde den skönlockiga hårkönsnärinna som på damfrisingen några veckor efteråt hade henne under behandling».

»Jaså har det börjat bli grått då?» undrade kunden.

»En aning bara, lite salt och peppar som man säger, för all del det misstänkte inte, men jag skulle tillråda en Eau de Venus-tvättning, det skulle klä damen charmant.»

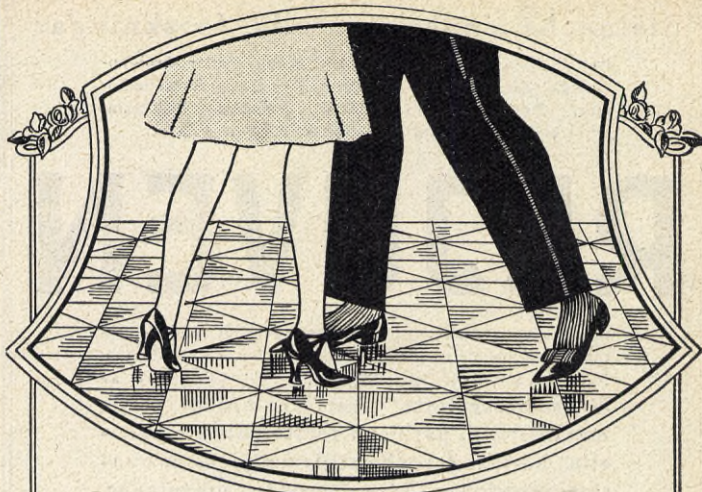
Och så blev Hulda Flettner charmant. Men hennes gråhåriga hjärta var det ingen som tvättade. Kamraterna i skolan tyckte Flätan hade blivit sur och kantig, men i pojknarnas ögon var hon kul, hon gnodde dem inte så hårt på oregelbundna verb och visste man inte hur härarna stodo uppställda i slaget vid Waterloo var det inte så kinkigt med det heller. Vad betydde all världens krigstumult emot den hårda belägring som en energisk fiende levererade mot de kärleksbastioner hon själv trott så stormsäkra. Någon öppen strid var det ännu inte men hon märkte ju hur de underjordiska mingångarna var dag ryckte närmare.

Hur skall jag göra? klagade Ragnar när han en dag luftade sina instängda bekymmer. Utan lilla Elsa kan jag inte leva men slår jag upp med Hulda är hela min framtid stängd, då måste jag ställa mig i kryddbod me'samma. Vad råder du mig till?

Uppför dig som hederlig karl sa' jag litet torrt, för jag tyckte synd om Flätan och hyste förresten vissa förmodanden att lilla Elsa kunde ganska bra leva utan honom. Hon hade den där jag-vill-gärna-komma-till-dig-blicken som kan vara bedårande för en men blir en något missvisande fyr då den blinkar litet hur som helst på kärlekens farvatten.

Han såg ut som om jag rätt honom att tvätta sig om halsen när han ville bli konsulterad för sina liktornar. Sen hörde jag inte av honom på en tid. Han måtte ändå lyssnat till mitt råd ty ett halvår efteråt överraskades jag av en notifikation om vigseln mellan Notarien Ragnar Johansson och fröken Hulda Flettner.

Jag uppoffrade mig för mina guldbyxor sade han sedermera. Bland historiens he-

Ett ypperligt dansgolv

är ett omdöme som vittnar högt om boningens beskaffenhet. Ty huru välbyggt golvet än är och huru utsökt virke parkettstavarna än tillverkats av — på golvet regelbundna skötsel och på bonmedlets beskaffenhet beror till sist parkettgolvet klass.

Närhelst Ni dansar på ett osedvanligt lättdansat, elegant och speglade glansigt parkettgolv kan Ni vara övertygad om att det är Gahns Bonvax, varmed golvet bonats.

Ty Gahns Bonvax är det erkänt bästa och det allmännast använda, lättarbetat och effektivt.

Använd för Edert eget parkettgolv.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Lilla Vattugatan 14 - STOKHOLM
Tel. 7576, N. 18336.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Han bjuder ej efter en avslutad jazz sin dam på en iskall och livsfartig glass ur fickan han tar en ask Tulopastiller och glädjen den strålar ur hennes pupiller

Tulo

DEN LILLE
HALSLÄKAREN

Äkta endast i originalförpackn. à 25
A.B. Förenade Chokladfabr., Sthlm ORE

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:

Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Lediga platser 25 öre
å textside. Bestämd plats Platssökande
20 % förhöjning. Pensionat-, Skol- & Diverseannonser ... 35 öre

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Praktupplagan Vanl. upplagan
Helt år 17:— Helt år 15:—
Halvt år 9:— Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 Kvartal 4:25

Steinachs experimentella forskningar

ha till fullo bevisat, att vissa kroppskörtlar äro ansvariga för uppkomsten av talrika ålderdomssjukdomar. Prof. Loewy och Dr Pariser ha framställt det första verksamma körtelpreparatet

REJUVEN

mot dessa symtom. Dess utomordentligt goda verkningskraft bekräftas genom i olika länder utförda försök. Rejuven har givit lysande resultat vid behandling av **ålderdomssymtom, åderförkalkning, trötthetstillstånd, psykiska förstämningar, sexuella besvär (svaghetstillstånd), menstruationsstörningar, klimakteriska rubbningar, hjärt- och tarmnevrosor.**

Professor E. Louis Backman, Uppsala,

har offentligt uttalat sig för pressen och därvid bestyrkt att enligt svenska läkares rapporter Rejuven haft en förbluffande verkan.

Doktorerna Johan O. A. Bergquist och E. Bergvall

ha i "Svenska Läkartidningen" den 24 Okt. 1924 nr 43 och den 7 nov. 1924 nr 45 framlagt sina erfarenheter med Rejuven, som fastslår, att Rejuven har en utomordentligt förbättrande inverkan vid sexuella svaghetstillstånd (Impotens).

Professorn vid Universitetet i London, dr Ch. Spearman

har i en intervju i Dagens Nyheter meddelat att förvånansvärt goda, objektiva bestyrkta resultat erhållits vid Rejuvenbehandling av ålderdomssymtom, som företagits vid det berömda Lister-Institute.

Rejuven tillhandahålles av apoteken.

(Vit förpackning för män, röd förpackning för kvinnor.)

Varje förpackning är försedd med svensk text samt åsatt brun skyddsbanderole med vårt firmanamn.

Prospekt sändes på begäran från

Elefantens Droghandel, Stockholm

roer tror jag dock knappt man kan sätta honom, han föreföll att ha väl belåten min för att förtjäna martyrglorian. Han är alljämt det stora bortkomna barnet som trivs bra med att bli omhändertagen och ompysslad och föremål för ömma omsorger utan att behöva ge annat igen än en sval klapp då och då. Hulda fortfar med sin skola och är Flätan för nya generationer men påstås knussa med apelsinerna. Hon vill nog inte ha någon ny Johanna att bekymra sig för. Förresten har hon inte tid heller. Hon skall ju snart bli landshövdingenska, har hennes Ragnar lovat.

CELESTIN.

Hemma hos museichefen.

(Forts. fr. sid. 109.)

ut och vandra omkring på utställningar både i Sverige och utlandet, men denna olägenhet kunna ju dess ägare med en viss stolthet finna sig i. Just nu äro två tavlor av den franske målaren Taraval utlånade till Liljewalchs och en utsökt skiss av Richard Berg på vandring ute i landet. Bland de hemmavarande märkas en Gainsborough, ett utmärkt Bredaporträtt av en dam och flera Rydbergstavlur, allt dyrbarheter, som Nationalmuseichefen säkert inte skulle förakta i sitt museum.

Så tar sig det hem ut som dr. Axel Gauffin och hans maka inrett åt sig i staden, där de äro ett gästfritt värdfolk för sina många vänner, som högt skatta deras gedigna personligheter och glada sällskap. Fru Gauffin ägnar helt sin tid åt hemmet och de fem barnen, även i staden tycker man sig i henne se den hurtiga herrgårdssfrun, som med god husmoderlighet och kärlek styr sitt hem och kring sig skapar den avskilda familjero och friska glättighet vi så ofta förgäves efterlysa i moderna stadshem.

Julia von Bahr.

(Forts. fr. sid. 110.)

jan satte sin prägel även på det levande sanatoriet, om man får begagna ett sådant uttryck. Vad sanatoriet, sådant hon skapat det, blivit för dem, som njuta dess värd, däråt har en patient givit uttryck i följande rader:

Rent som ett tempel, helgat åt ljuset,
Obefläckat av smuts och damm,
Med luften fylld av doften och suset
Av furor, som resa sig stam vid stam,
När man in i din stilla hamn,
Är det som slutet av rofylld famn,
Solljusa, leende Romanäs.

Tyvärre fick icke sanatoriet i mer än två år äga förmånen av fröken von Bahrs direkta omvårdnad. Familjeplikter kallade henne i augusti 1909 till Göteborg, där uppgiften att träda i moders ställe för en avlidens systers barn väntade henne. Men intresset för Romanäs har hon därför icke övergivit. Såsom medlem av styrelsen följer hon alljämt sanatoriets utveckling.

När fröken von Bahr, som den 28 januari ingår i sitt sjätte decennium, och — från den milsten, som en sådan märkesdag utgör — skådar tillbaka på sitt livsverk, står Romanäs självfallet i första planet. Men det finns även andra företag för vilka hennes initiativkraft och stora organisatoriska förmåga räckt till. Så var det tack vare hennes kraftiga handtag, som det länge planlagda Hemtrevnad, hem för självförsörjande bildade kvinnor i Stockholm, slutligen blev verklighet. I Göteborg var det uteslutande tack vare fröken von Bahrs initiativ, som dess Hemtrevnad kom till stånd. Tre stora byggnadsföretag således, som ha fröken von Bahr att tacka för sin tillkomst, tre stora sociala företag, som alla och vart i sitt slag bära vittne om vad en vidsynt och varmhjärtad, klok och god kvinna, med för tidens krav vaket intresse, kunnat uträtta.

Fröken von Bahr började sin bana som lärarinna efter att 1887 ha avlagt studentexamen vid Lyceum för flickor och därefter idkat språkstudier i utlandet. Men såväl under hennes tidigare år i Stockholm som under de senare åren i Göteborg och Lerum har hon vid sidan av sitt egentliga arbete funnit tid för växlande sociala intressen. Så har hon varit ledarinna i Ellen Keys tolfter, medl. av

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfriska blodet, därmed avlägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och huvudvärk försvinnar. Värk i kroppen. Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfrisande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Låt ej klippa Edert hår!

Den nya tredelade

Hårhållaren "PAGE"

förskaffar Eder genast alla Pagefrisyrer utan klippning av håret, utan framman- eller hjälper eller hårnålar. Hårhållaren "PAGE" levereras i tvänne utföranden å Kr. 6.— & Kr. 10.— portofritt mot postförsändelse. Bruksanvisning medföljer. Rekvirera i dag från Generaldepoten för Skandinavien

CARL KJELLBERG,
Postbox 199, Malmö I.

Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.villkor.

Den rätta inköpskällan för strumpor, korsetter och underkläder är Twilfit, Nybrogatan 11, Stockholm, ty i egenskap av specialaffär för dessa artiklar står Twilfit i förbindelse med de förnämsta fabrikanter och ateljéer i Paris, Newyork och London och kan därför stå till tjänst med det största urval av det modernaste och bästa som kan uppbringas till priser som ingen annan kan erbjuda. Illustr. korsett-katalog gratis och portofritt.

Clara Ekströms Optiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.

Etablerad 1872.

Tel. 45 21 - Norr 128 30

Välsorterat lager av:

Glasögon, Pincenez, Lorgnetter, Prisma-, Teater- och Marinkikare, Barometrar, Termometrar.

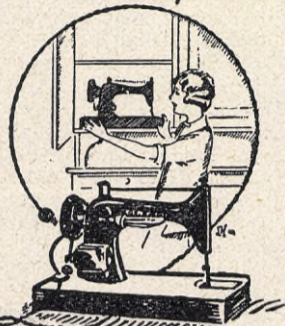
Reparationer utföras skyndsamt.

GLORY TANDCRÈME

Det bekanta smärtstillande medlet **Aspirin-Tabletter Bayer.** Endast de äkta tablettarna med bandarol och garantimärke böra användas vid förkylningssjukdomar, influensa, huvudvärk och tandvärk. Erhållas på alla apotek.

Så liten plats

"Singer" tar "Lilla elektriska" Det moderna hemmets symaskin. Kar. placeras var som helst.

EN KVINNAS ÅLDER

bestämmer icke av hennes prästbetyg men väl av hennes utseende. Använd därför det osvikliga medlet Velvet Complexion, en mjölkliknande vätska innehållande äkta mandel. Borttager hudrodnad, finnar, pormaskar och ger huden den charme, som varje kvinna eftersträvar. Pris per stor flaska 8:—, reseflacon 5:—. Säljes i alla Parfymaffärer. Engros: A.-B. Parfumeri R. Barlach, Stockholm.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 par, extra tjocka
3: — par, extra tjocka
Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfumeri med toaletto- o. tekniska artiklar 10 % extra rab.

CITY.

Gratis katalog. Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å APOTEKET VASENS APOTEKS-VARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

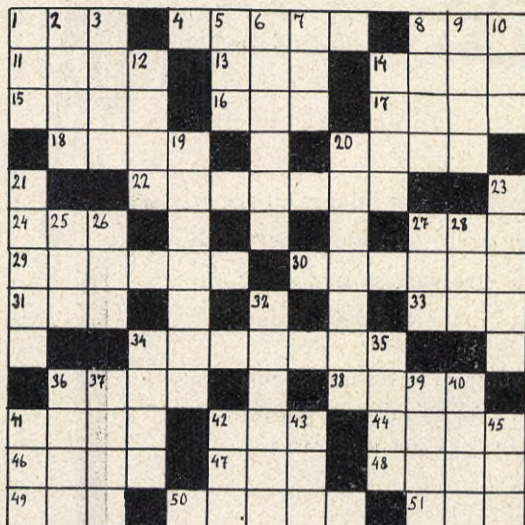
Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

PELLERINS VÄXT-MARGARIN ÄR BÄST

Sveriges kvinnliga fredsförening, av kommittén för omorganisation av Göteborgs högre folkskola, kassaförv. i Göteborgs kvinnohem för friviliga fångar, medl. av styrelsen för Frisinn. kvinnor i Göteborg och ordf. i Lerums kvinnokom. Fröken von Bahr är dessutom barnavårdsman i sitt distrikt. På 50-årsdagen överlämnades Illis quorum till fröken von Bahr. Sin 60-årsdag kommer hon att tillbringa på Romanäs, där en vacker högtidlighet förberedes vid vilken ett av greve Louis Sparre i olja utfört porträtt av fröken von Bahr kommer att avtäckas och överlämnas till sanatoriet. Säkert komma tacksamhet och beundran för fröken von Bahr och hennes livsgärning att finna många vackra uttryck hos dem vid festen närvarande, och i den tacksamheten och den beundran komma många då frånvarande, som tidigare fått åtnjuta frukten av hennes arbete, att instämma.

SIGNE BERGMAN.

Kryssordstävlan i n:r 5

Vågräta ord: 1. "Om dagen full av kött och blod."

4. Flicknamn. 8. Är varje gift kvinna. 11. Utan pengar. 13. En övergång. 14. Verkar Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet för. 15. Ett slags alkohol. 16. Har mycket på sitt samvete. 17. Blir man i band. 18. Kroppsdelen och mansnamn. 20. Något som binder. 22. Bo i nordliga Sverige. 24. Matnyttig slingerväxt. 27. Också matnyttigt. 29. Underlag till kanonen. 30. En vilostund. 31. Detsamma som längta. 33. Sådana skall man ej förakta. 34. Halsprydnad. 36. Nominella värdet. 38. Orätt sida. 41. Göra vi inför faran. 42. Lövträd. 44. Komma till användning på sjön. 46. Kronprins. 47. Rimmar på fly och betyder stundom detsamma som detta. 48. Göra vi av sjukdomar. 49. Längdmått. 50. Skall man göra för att bli rik. 51. Ting.

Lodräta ord: 1. Gör mängden av sina medmänskors. 2. Ovanligt men ändå bekant kvinnligt förnamn. 3. Användes till prydnadsföremål; till färgen svart. 5. Förekommer vid Nordsjön. 6. Förfärdigas av sockerbagaren. 7. Tillåtelse och något man brukar slå. 8. Fornsvensk gud. 9. Nämnes tillsammans med penningar. 10. Spets. 12. Är mängden på våren. 14. Vad blommor stå i och vad man har för ansiktet. 19. Kan någon gång ge vinst. 20. Övervara. 21. Spännes kring midjan. 23. Motsatsen till lodrät. 25. Ungefär detsamma som trevlig. 26. Göra vi med 35 lodrät. 27. — välsigna och bevara. 28. Göra vi när Kungssången sjunges. 32. Sökes under varma dagar. 34. Fordran. 35. Rengöringsmedel. 36. Ett slags täcke. 37. Talspråk för avigsidan. 39. Växt och flicknamn. 40. Sådana garnningar belönas. 41. En sorts orm och något som damerna ha. 42. Träd. 43. Mången sådan finns i Norrland. 45. Är furan vanligtvis.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 5".

Lösning:

Kryssordstävlan i n:r 52. (Vågräta ord): 1. Kana. 3. Prat. 6. Slev. 9. Klar. 10. Paj. 11. Tidö. 13. Isop. 14. Tukt. 16. Drag. 18. Hydra. 20. Arga. 22. Kur. 23. Tupto. 25. Maas. 26. Bas. 28. Rar. 29. Sto. 31. Nabo. 33. Elit. 35. Urna. 37. Inga. 38. Sump. 40. Olvon. 43. Ripor. 46. Hot. 48. Export. 52. Utah. 54. Idog. 56. Amma. 57. Fjär. 58. Senna. 59. Dito. 60. Röst. 61. Knog. (Lodräta ord): 1. Kött. 2. Nödd. 3. Pligg. 4. Ras. 5. Aron. 6. Satyr. 7. Ljud. 8. Väta. 12. Orat. 15. Kria. 17. Aros. 18. Husa. 19. Baal. 21. Amor. 22. Kanal. 23. Trea. 24. Pris. 26. Bonn. 27. Stad. 30. Tupp. 32. Bio. 34. Tur. 36. Nor. 39. Mil. 41. Vax. 42. Lot. 44. Ord. 45. Ärm. 46. Hund. 47. Taft. 48. Eget. 49. Pank. 50. Oman. 51. Talg. 53. Hjo. 54. Irr. 55. Oss. Denna gång ha Lillie Andersson, Linköping, och Lydia Rehnberg, Bomhus, erhållit de båda priserna, som utgörs av kronor 12:90 vardera.

Pristävlingen avgjord

De i de fyra pristävlingsannonserna utlämnade orden voro:

Den enda äkta Liljemjolk-Crêmen

Över 20,000 svar inkommo. Priserna hava tillfallit följande personer:

1. PRISTÄVLINGSANNONSEN.

Fr. D. Johansson, Ljan, Norge, 1. pris. Fru B. Engvall, Södertälje, Nygård, 2. pris. Märta Eriksson, Enköpings-Näs, 3. pris. Olle Lindquist, Gävle, 3. pris. Lisa Mårtensson, Ramdala, 3. pris. E. Johansson, Brännkyrkog. 11, Stockholm, 3. pris. W. Malm, Heleneborgsgatan 8 A, Stockholm, 3. pris.

2. PRISTÄVLINGSANNONSEN.

Martin Olsson, Smäl-Taberg, 1. pris. A. Kullman, Nybrogatan 26, Stockholm, 2. pris. A. Ragnar, Strålsnäs, 3. pris. Irma Leijon, Istrum, 3. pris. Per Pettersson, Hofors, 3. pris. A. Andersson, Göteborg, Kastellgatan 8, 3. pris. Fritz Nilsson, Lugnäs, 3. pris.

3. PRISTÄVLINGSANNONSEN.

Jonas Olovsson, Hammerdal, 1. pris. Greta Skeppström, Värmdö kyrkplats, 2. pris. Elin Hägglund, Fågelbro, 3. pris. Maria Karlsson, Götlunda, 3. pris. Anna Bergendoff, Malmö, Brogatan 15, 3. pris. Melchior Eriksson, Åsperöd, 3. pris. Blenda Johansson, Askyrka, 3. pris.

4. PRISTÄVLINGSANNONSEN.

Wilh. Österman, Lima, 1. pris. T. Larsson, Vegagatan 7, Stockholm, 2. pris. T. Wassen, Göteborg, Carnegiegatan 15, 3. pris. K. Schölin, Malmberget, 3. pris. G. Söderström, Helgum, 3. pris. C. Bergegård, Nya Varvet, 3. pris. E. Malmström, Umeå, 3. pris.

SÄRSKILDA TÄVLINGEN.

F. E. Österblom, Forsbacka, 1. pris. A. Sjöberg, Vasa, Finland, Handelsplanaden 20, 2. pris. H. Stennert, Skärsåtra, 3. pris. G. Svensson, Göteborg, Storgatan 13, 3. pris.

Obs! Endast med namnet Pauli på etiketten är Crêmen äkta!

PARFYMERI

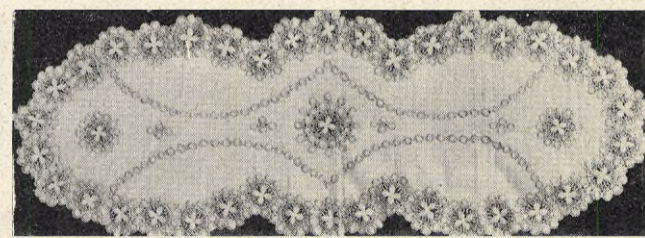
F. PAULI

Stockholms Nya Järnsängfabrik.

Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfors-soffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992. Norr 7181.

TVÄTT.

För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT. Telefon Huvudsta 109.

TENERIFFA

spetsarna på modet igen!

Från de största sängöverkast till de nättaste små underläggsdukar finnas i dessa välgjorda handarbetade spetsar, som nu kommit på modet igen. Priserna äro förvånande låga. Det finns t. ex. dukar i storlek 24 cm. till kr. 1:95 pr styck.

Avd. för prydnadsdukar, 1 tr.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

Där ligger något under,

att

PARADISMADRASSERNA

vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och deinficeras å egna moderna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

GÖTEBORG.

Fjädrerrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik. Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Härliga Dansgolv

erhålls utan arbete med

REXOLINFABRIKEN A.-B.
HELSINGBORG.

Damehotellet

Gammel Mønt 1, KÖPENHAMN.
Kvindeligt Läseforenings Hus.
Låga priser. All komfort.

frånvaro av konkurrens, förstås lätt att en välskött affär bör ha utsikt att lyckas. Här vore platsen för en ex. handarbetslärlarinna eller annan lämplig person, besittande god smak och kännedom på området.

Event. förfrågningar kunna in-sändas till Idun under sign.

Väst kuststad f. v. b.

Först i dag fick jag syn på en fråga i Idun för 1925. "Gammal Prenumerant" frågar huruvida boken "Ragnfast Månsson" ännu finnes att köpa. Undertecknad äger densamma och är villig att sälja den. Boken är skriven av författarinnan Mathilda Lönnberg, född Stenhammar och exemplaret är tryckt 1873. Min adress för vidare uppgörelse finnes på Iduns redaktion. H. W.

Bort med förmiddagsdansen!

Som jag sett alla möjliga frågor ventileras i vår kära Idun vill jag nu draga in härad för min åsikt: Inget nöjesliv före middagen. Jag ondöres över dessa teer på restauranterna med åtföljande dans. Är det inte nog med att man dansar i familjerna och på restauranterna varenda kväll utan man skall dessutom gå och jazza mellan 2-5. Jag uppröres att se dessa sysslösa män och kvinnor. Allt detta har jag sagt min unga dotter och hon respekterar visserligen min vilja, men gör det nog inte så gärna, ty "när Greta och Gulli och Torsten gå så — —". Jag kan nu inte komma ifrån att jag tycker det smakar dagdriveri att mitt i brådaste arbetstid ge sig tid att dansa och naturligtvis kurtisera.

Kaptenska.

Till "En som längtar efter något eget" och till "Parfym". Varför ovillkorligen sätta upp affär, när man vill ha något eget. Snart ha alla människors affärer. Alla vilja sälja. Men vem i all världen skall köpa? Affärerna konkurrera ihjäl varandra. Husägarna inreda så mycket de kunna till affärslokaler, så att mindre lägenheter äro svåra att få. Men många affärer äga inte bestånd så länge, somliga bara några månader, andra ett eller par år. Och affärerna flytta fram och tillbaka. Så sluta de ibland. Tro inte att pengar förtjänats därpå. Jag vet dem, som förlorat i stället. Vad nu en kemikalieaffär beträffar, så tar det mycket tid till att få en sådan upparbetad. Och för att få en sådan till stånd bör man ha stor kännedom om varorna. När t. ex. en målaremästare sätter upp en sådan affär, känner han till färger och sådant. Och om han så dör — jag vet ett sådant fall — är det en lätt sak för änkan att fortsätta affären och förtjäna därpå. Men om hon skulle satt upp affären sedan hon blivit änka, hade det inte alls varit en så lätt sak. Och vad parfymhandeln beträffar, så är det nog en vansklighets sak att själv sätta upp en. Men att ha varorna i kommission är lättare. En större affär i en annan stad lämnar t. ex. varorna och den lilla affärens innehavarinna vill ha procent plus andra förmåner samt slipper risk.

Om en dam har pengar och inte är så ung längre, gör hon i mitt tycke klokast i att köpa en livränta. Då är hon sauverad. Vill hon ha en verksamhet, kan hon väl få den, utan att sätta upp affär. Hon kan t. ex. resa i en eller annan artikel för ett varuhus.

Ebon.

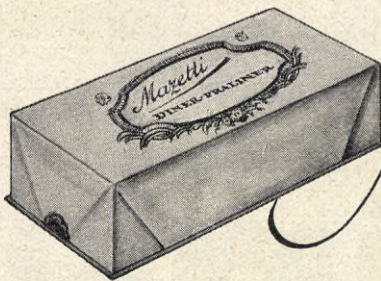
Till "Doktorinnan". Emottagit Edert vänliga och för mig smick-

Barnängens
TANDCRÈME & MUNVATTEN
VADEMECUM

rande brev genom Idun. Tyvärr måste jag av många skäl avböja och säga nej. Gå in i Korrespondensklubben, om det ovillkorligen så skall vara. Eller skriv frågor till Idun och jag och an-

dra skola svara er där. Kan ej röja anonymiteten. Var nöjd med allt vad livet gett och ger. Äventyra inte detta. Och det kan man så lätt göra. Ett litet smolk i ögat kan vara farligt nog. Och i

själen kan så lätt ett och annat insmyga sig utifrån. Det vi ha och det vi älska är för mer än allt annat. Vår syn kan ibland så lätt förspillas. Ebon.
Till "Arton". Genom Idun har

Mazetti

CHOKOLAD

är utsökt delikat

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

**A
D
A**

Spegelblanka Diskbänkar

Ada-Zinkglans, godkänt av Husm. provkåk torde vara det bästa specialputsmedel för Diskbänkar som nu finnes i marknaden — zinken blir helt enkelt spegelblank. Då det även säljes synnerligen billigt, tillråda vi Köp — "ADA".

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

jag fått Edert långa frågobrev. Bara hav tålmod med livet, lilla Ni, så skall det nog gå Er väl. Energi saknar Ni inte. Idealitet saknar Ni inte. Men tålmod, får Ni skaffa er många kvantiteter av. Rom byggdes inte på en dag. Och allt skall ha sin tid. Det är nog bra att se målet, men vägen går inte ibland direkt dit. Den kan vara lång nog. Målet, som ni tror så nära, att ni efter en

månad skall vara på väg till, kan skymta allt mer och mer i fjärran och vägen kan slingra och vrida i det oändliga. Men, har ni energi, kan ni nog nå ert mål. Dock har ni krafter? Kan ni hålla ut? Det är däri knuten ligger. Det går oändligt mycken tid till. Mycket mera än ni tror. Tala med någon som gått den vägen. Och tänk Er väl för. Men det är nog med det sagda.

Det husliga arbetet tycker Ni inte om. Den visan är det vanligt att höra. Men prova på det åtminstone så länge ni är hemma. Detta arbete ger lugn åt sinnet, vila åt själen, arbete åt kroppen, hälsa och välbefinnande för övrigt. Allt detta är bra att ha, på vilken väg i livet ni än skall vandra. Jag önskar er allt gott, tag bara allt lugnt. Beräkna noga allt. Låt inte missriktad energi

springa i väg med er. En ung människa som Ni, vars själ är liksom brinnande, kan få betala dyra lärpenningar och lägga mycken tid i jäktandet efter ett mål som ligger mera avlägset än man tror.

Ebon.

FRAGOR.

Finnes någon bland Iduns läsarrinnor, som skulle vilja upptaga i sitt hem en bildad tyska, under en månad ungefär, utan ersättning, men också utan kosthåll? Det måste tillätas, att hon anrättar sin föda för egna kostnader.

Som motanbud skulle jag gärna upptaga i mitt hem i Berlin, samma personlighet på samma villkor.

35-årig tyska.

Tillåter mig härmed vända mig till Iduns vänliga läsare i förhoppning om ett gott resultat. Jag skulle önska:

1) Uppgift å ort, där det vore utsikt till arbete för en god fotograf med kännedom om såväl moderna som äldre metoder, att övertaga en i gång varande ateljé eller att uppsätta ny.

2) Uppgift å fotograf, som önskar föreståndare för ateljé eller filial.

Kvinnlig fotograf.

Finns det möjligen någon bland Iduns läsekrets, som är ägare av matservisen "Iris" Rörstrand, och skulle för överkomligt pris vilja sälja några fat och karotter. Red. har namn och adress. Svar till "Iris 1926", Iduns red.

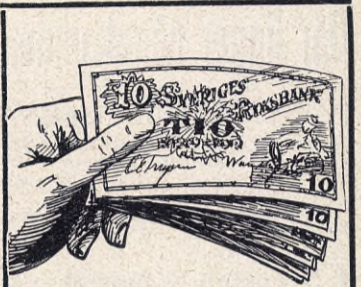
Oaser i livets öken.

Fridfulla vårer där barmhärtigheten blomstrar.

Var och en som besökt de pittoreska gamla städerna Gent (Gand) och Brugge (Bruges) i Belgien kände säkert under det förhärjande världskriget stor ångslan för att dessa samhällen, som höra till Flanderns allra intressantaste vad konstskatter och arkitektur beträffa skulle sköljas bort av krigets vilda vågor. Lyckligtvis tyckas de ha blivit skonade från bomber och granater, eld och översvämningar.

Det var några år före krigsutbrottet, som jag gjorde ett oförgätligt besök i dessa båda städer. November svepte sina lätta dimmor över alla lointainer och mot denna neutrala bakgrund lyste så mycket klarare den ljust vinröda färgen på Virginia-creepern, som bekläder nästan alla grå sandstensmurar. Träden på de små torgen och utmed kanalkanterna

Grotrian Steinweg
Flyglar Pianinon
Ensamförsäljare:
HIRSCHS PIANOMAGASIN A/B
KONSERTHUSET
Tel.: Linjeväljare 121 94 och Norr 121 37
Konstnärlig rådgivare:
FÖRSTE HOVKAPPELLMÄSTARE
ARMAS JÄRNEFELT

Tänk vad pengar

en förständig husmoder skulle spara genom att använda "Reymersholms Kronolja" i stället för smör.

Danmarks enorma smörexport beror på, att de danska husmoderna använda matolja till matlagningen och margarin till smörgåsen.

Våra svenska husmoder skulle gagna sitt land och i första hand sig själva, om de följde sina danska systrars exempel genom att använda matolja i stället för smör.

Använd den goda och billiga

"Reymersholms Kronolja"

vid matlagning och bakning. Begär den hos Eder handlande.

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL

Patenterad.

Hygienisk — Billig — Hållbar. Ny prislista gratis och franco.

AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Varje husmor

blir glad

då hon använt Roberts Saffranextrakt och hushållsaromer såsom Vaniljdroppar, Bittermandel och Citron för bröd, puddingar, geléer, såser etc. Säljas i varje väl sorterad speceri- och kemikalieaffär i små droppflaskor å 50 och 40 öre st.

A. B. ROBERTS, ÖREBRO.

Babyutstyrslar.

Verkligt bra modell och tillbehör komplett utst. Kr. 7:—, extra fin Kr. 9:—, Lyxutförande, handarbete Kr. 12:—, Bärmantel Kr. 3:—, d:o med handarbete Kr. 4:50. Lakan och örngott av noblessväv, äkta handknyplade spetsar Kr. 7:50. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarngatan 20, Borås.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Hennes hemlighet.

En slank och smärt figur tack vare Clarks' Badsalt med vilket resultat uppnås på kort tid.

Snabbt. - Säkert. - Riskfritt.

Clarks' Badsalt (för avmagring)	
1 pkt (ett bad)	Kr. 1.50
12 pkt (avmagringskur)	Kr. 15.—

Erhålles i parfymeri- och kemikalieaffärer eller pr postförskott från Malmö-kontoret (portofritt: minst 4 pkt Kr. 6.— eller 12 pkt Kr. 15.—).

A.-B. ALFRED BENZON & Co.
STOCKHOLM. - MALMÖ. - GÖTEBORG. - CB 1.

Dammsugaren VAMPYR

Nya modellen med utblåsningsanordning.

Avlägsnar damm. Rengör. Sparar. Pris Kr. 165:— med alla tillbehör.

Finnes hos alla väl sorterade firmor inom branschen.

Elektriska Aktiebolaget A E G

Färgad klädning

i ljus kulör ersätter ny. Utf. nu på 5 dagar. Norrköp. Kem. Tvätt o. Färgeri, Stockholm, 9 Hötorget, nedom Hallen.

Dennison Crepe

har blommornas färgprakt

Med sax, klister och Dennison Crepe kan Ni själv förfärdiga de mest förtjusande konstgjorda blommor

Dennison Manufacturing Co. S
Vesterbrogade 4A Afd. 17
København, B.

Sänd mig gratis Dennisons blomsterbok, som giver anvisning om hur man förfärdigar konstgjorda blommor

Namn.....
Bostad.....
Postadress.....

Oatine

NI LÄMNAR ANSIKTET OSKYDDAT OCH ALDRAS FÖR TIDIGT, men långt yngre verkar Edert ANSIKTE, om Ni dagligen vårdar dess hud med ett så verksamt och närande medel, som OATINE, vilket ingnides och därefter avtorkas, och först därefter är huden fullständigt ren och klar. OATINE är en underbar stimulans och den håller huden elastisk, glatt och mjuk. Begär uttryckligen OATINE "Vit crème - grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2:50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.
Nederlag: Stockholm Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

Hultmans

En stor roll
spelar Caruso-tabletten för
sångare, talare och skådespelare.

CARUSO
BRÖSTTABLETTER
MOT HOSTA OCH HESHET.

SIMON-CREMEN
CREME SIMON

är varken torr eller fet, men av en enastående mjukhet, en nödvändig förutsättning för att verkliga intränga i hudens porer och borttaga ansiktets och händernas defekter i stället för att dölja dem. Vintertid skyddar den epidermet mot kyla och rå luft.

RISPUDER & TVÅL SIMON.

Sparta
SKODON

med BJÖRNLÄDERSULOR försäljas med garanti för sulornas hållbarhet. Björnlädet är tre gånger starkare än vanligt läder samt absolut vattentätt.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemsöjd köpas fördelaktigast från
John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik,
Norrköping. Tel. 393, 670.

„Cochlea“
pat. reg.-n:r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10-50 styrkegrader.
Begär prospekt och intyg.
Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorska J. Petersohn, Rådmanngatan 9.

Lider Ni av Reumatism?

Stilla då plågan på detta lätta sätt!
Skaffa en flaska Sloans Liniment och stryk med fingret något liniment på det värkande stället. Skillnaden märks omedelbart, och på ett par sekunder få de plågade och värkande vävnaderna lindring, så att Er smärta försvinner. Ingen ingäddning, ty Sloans tränger in av sig självt.
Ni behöver Sloans nu genast, om Ni lider av reumatism, ischias, ländvärk, nervinflammation, försträckning, ryggvärk, bröstvärk eller stelhet. Fås på alla Apotek

Sloan's Liniment

BORTTAGER SMÄRTA

strödde sina gula blad i det nästan svarta vattnet, där en och annan snövit svan stilla gled fram. Jag vill ej söka beskriva de spetsliknande götiska fasaderna på stads-hus, kyrkor och kloster, men ber i stället läsaren följa med till den egendomliga barmhärtighetsanstalt, som i Gent kallas: "Le grand Béguinage" och vilken härstammar ända från 1300-talet. Liknande klosterramman finns såväl i Brügge som i många andra av Belgiens gamla städer. De inhysa en sorts nunne-orden — "tiggare-nunnor" — vilkas namn "béguines" lär härleda sig från det med engelska besläktade verbet "beggen" = bedja. Ordens medlemmar äro likväl icke bundna av något egentligt klosterlöfte — de få gå fritt omkring, men ägna sina liv åt att besöka och hjälpa fattiga, åt sjukvård och andra kärleksverk. För att bli intagen i systra-församlingen fordras blott att ha fört ett fläckfritt liv och att äga åtminstone den lilla summan av 110 francs om året i räntor. Béguinen kan tillhöra vilken som helst samhällsklass, vara änka eller ogift, men sedan hon efter två års novisiat beslutat sig för att bli medlem, lägger hon bort sitt forna namn, får rätt att deltaga i valet av "la Grande-Dame" — abbedissan — och stannar nästan utan undantag livet ut hos sina systrar. "Le grand Béguinage" är en hel liten stad omgiven av murar med porttorn och vallgravar. Alla dessa små hus hava namn efter något helgon och omgivas av små trädgårdstappor. De äro byggda i tegel med götiska trappgavlar, och anblicken av denna egendomliga, fridfulla lilla stad mitt i det bullrande moderna livet är ytterst pittoreskt och tilltalande.

När jag kom dit kallade kyrkklockorna till någon större kyrklig ceremoni. Alla de små husens portar öppnades och från alla håll smögo sig fram grupper av systrar i sina svarta klädningar. De buro då de stora vita huvuddukar som höra till dräkten konstrikt hopvikta uppe på hjässan — men i samma ögonblick, som de vid kyrkoportalen korsade sig med vigvattnet, gjorde de också en liten handrörelse, som kom det stora vita tygstycket att veckla ut sig och falla ned kring ansiktet som en slöja — en vacker inramning till de oftast bleka anletena. I kyrkan försiggick en barnbegravning, och sedan den korta akten avslutats, gingo systarna åter till sina kloster. Vi båda att få följa med in för att få se litet av livet därinne. Dit vi kommo, gick arbetet ut på att förfärdiga fina linnebroderier — vi befunno oss just i den trakt, där det finaste belgiska lärfittet väves. Trots sitt spartanskt enkla levnadssätt sågo systrarna lyckliga och nöjda ut med sitt enformiga liv. Jag fick förklaringen härpå, då jag i port-tornet köpte några vykort av system portvaktterskan. "Ni är väl katolik, mademoiselle?" frågade hon mig, och då jag förnekade det utbröt hon med medömkan: "Pauvre mademoiselle! Vi andra här, vi ha våra platser, som vänta oss i paradiset — men hur skall det gå med er?"

Hela den lilla medeltidsstaden, vilken jag nu lämnade med beundran både för dess oegennyttiga innevanorinnor och för de pittoreska tavlorna där upprullats för oss är dock i själva verket bara en kopia efter den ursprungliga, som revs, då den låg i vägen för nödvändiga gatanläggningar i stadens centrum. Kopian lär vara troget utförd i minsta detalj — men ändå är det inte fullt samma charme över nytt som gammalt. Och därför flytta vi oss i tankarna bort till ett annat land, ej så starkt katolskt färgat som Belgien, men där man hyser kanske än mera pietet för gamla murar.

MONA LISA
TANDBORSTEN

DEPÅ:
AB. HANS LEHMANN & Co
STOCKHOLM

Är absolut ööverträffad och säljes överallt.

FÖRSTA VARDAGEN
i varje månad
BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs./Intet som helst köptväg är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm I Tel. K. 4000

Salon d'Originelle *Skand. Konstslöjdförsäljning*
Drottningg. 77, Stockholm. Norr 743.
Damutstyrlar, alltid sista nyheter. Regeringsg. 22, Sthlm. Tel. Norr 26343.
Innehavare: SIGNHILD STENMARK

Realiserar Sommararbeten
Ritade och påbörjade draperier, gardiner, löpare, dukar etc.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.	Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Arvika: Arvika Nyheter.	Mora: Mora Tidning.
Avesta: Avesta-Posten.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Piteå: Norrbottens Allehanda.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Skellefteå: Skelleftebladet.
Falkenberg: Hallands Nyheter.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Falun: Falu-Kuriren.	Sollefteå: Nord-Sverige.
Gävle: Getle-Posten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Halmstad: Tidningen Halland.	Säter: Säterns Tidning.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Tranås: Tranås Tidning.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Hörby: Mellersta Skåne.	Uddevalla: Bohusläningen.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Kalmar: Barometern.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Upsala: Tidningen Upsala.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.	Vadstena: Östgöta-Bladet.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Visby: Gotläningen.
Köping: Bärgslagsbladet.	Vänersborg: Eftsborgs Läns Annonsblad.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Västervik: Västerviks-Tidningen.
Lindenberg: Bergslagens Tidning.	Västerås: Westmanlands Allehanda.
Linköping: Östgöten.	Växjö: Nya Växjöbladet.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Örebro: Örebro Dagblad.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.	Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.	Östhammar: Östhammars Tidning.

Vintervädret och hyn

Snöyra, blåst och kyla samverka till hudens fördärv, om man ingenting gör för att skydda den.

Det är viktigt att på vintern lägga sig särskilt vinn om hyns vårdande, sedan en lång period av mildt väder gjort den dubbelt ömtålig.

Använd för ansikte och händer på kvällen

Syster Ellas Salva

(Hudcrème)

vilken både grundligt rengör hudporerna och samtidigt tillför huden ett verkligt näringsämne, vilket förnyrar och förskönar, samtidigt som det skyddar mot vårt växlande klimats skadliga inflytelser på hyn.

För bibehållande av en vacker hy och mjuka, vita händer är Syster Ellas hudcrème lika oumbärlig som en god toalettvål. Detta är en sanning som tusentals regelbundna förbrukare kommit till insikt om.

Om dagen då man behöver en nära nog ögonblickligt torkande hudcrème bör man använda

Syster Ellas Dagcrème

Dessa två crèmer göra underverk.

Övertyga Er själv genom att redan i dag i närmaste affär köpa en burk eller tub Syster Ellas hudcrème och dagcrème.

Pris pr burk 2 kr., pr tub 90 öre.

Tillverkare: *Fabriks A.-B. Ellas, Stockholm*

Ensamtillverkare för Finland: *O/Y Tekka A.-B., Riihimäki.*

Vi resa till södra England, till den urgamla katedralstaden Winchester i Hampshire. Ett stycke utanför staden ligger på en grönskande ängsmark intill den lilla ån Itchen, skuggat av stora träd det stora klosterhospitalet *Saint Cross*, byggt och grundat redan år 1135 av biskop Henry av Blois, sonson till Vilhelm Eröfraren. Då han för sina munkar ägde en hel mängd andra kloster, beslöt han, att detta skulle bli en välgörenhetsinrättning, där först och främst tretton gamla män, som sett bättre dagar skulle få "hem, kläder och sängar, gott vetebröd, dagligen 5 marks vikt, tre rätter till middag och en till kvällsvard samt öl av gott slag." Nästa biskop av Winchester utvidgade inrättningen än mer, så att hundra fattiga män dagligen där kunde få sin föda. Längre fram i tiden på 1200-talet fick anstalten en styrande mästare, som var en sådan varg i fårahjorden, att han behöll alla inkomster för egen del, lät den vackra byggnaden förfalla och de tretton bröderna gå ikring och tigga. Men straffet träffade den orättfärdige genom en bulla från påven Gregorius XI, och sedan ulven körts bort, blomstrade hospitalet upp på nytt. De hundra finga ånyo sin dagliga rikliga måltid i den s. k. Hundramannasalen och finga taga med hem, vad de ej orkade förtära på platsen. Den noggrannaste mat-sedel för hela året är uppgjord och följes i huvudsak ännu i dag. Dock finnes där nu blott de tretton gamla herrarne, som var och en förfogar över två stora rum, visthus och en liten trädgård, där de själva plantera blommor och grönsaker. De flesta äro gamla ämbetsmän och präster, som kommit på obestånd, och de gå alla klädda i en lång svart veckrik blus med ett silverkors på bröstet och en bredbrättad svart hatt.

Varje besökande i det vackra gamla *S:t Cross*, bjudes av portvakten på en skiva vetebröd med ost och en mugg öl — allt efter biskop Henry's förordnande år 1135.

Ännu ett hem för de allra spädaste världsmedborgare — inhyst i en förtjusande gammal byggnad, vill jag i detta sammanhang omnämna — nämligen hittebarnshuset i Firenze med sin vackra fasad prydd av Andrea della Robbias fajans-medaljonger framställande små täcka lindebarn. Var och en som varit i Toscanas huvudstad har säkert stannat framför den smäckra renässansloggian, byggd år 1419 av arkitekten Brunelaschi. Kanske ej så många gått in och låtit de älskvärda barmhärtighetssystrarna visa sig vägen bland alla de levande småtingar, som här inne fått sitt första hem. Mödrar kunna ej öm-mare handskas med sina små, än vad de goda systrarne göra — och när de hade något riktigt vackert praktexemplar att framvisa, voro de lika stolta, som då de förde er till den s. k. "couveusen", där de för tidigt anlända få ligga i glasskåp med hög temperatur för att så småningom vänja sig vid de nya omgivningarna i denna världen. I entrén till detta lilla hospital sitter den kanske vackraste av alla Andrea della Robbias reliefer — ett halvcirkelformigt dörröverstycke med "Marie bebådelse" — en ljuv ung madonna, som hänförd mottar budskapet av ängeln, som bär en knippa vita liljor i sin hand. Gud fader omgiven av en skara glada små kerub-ber visar sig i skyn emellan dem. Även här i Stockholm har ju en donator velat bereda hemlösa människor ett vackert hem då han lät bygga det slottlika komplexet "Danvikens älderdomshem" på den vackrast tänkbara platsen vid inloppet till vår huvudstad.

Ellen Jolin.

Av **SANGALLA té**

rekommendera vi våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

M. Zadigs

DIVI HUD CREAM

— dagcrèmen

som håller Er hud smidig och fraiche.

Huden kräver en annan behandling på morgonen än på kvällen.

Dagcrèmes uppgift är att skydda ansikte och händer mot väder och vind. Den måste därför lätt och snabbt kunna uppsugas av huden och får icke lämna några fettglänsande spår. Och den bör ha en mild, behaglig doft.

Detta är just egenkaperna hos *M. Zadigs Divi Hud Cream*, en för vårt klimat särskilt avpassad dagcrème. Den behöver icke masseras in. Gnid blott hastigt över ansikte och händer därmed varje morgon! Som underlag för puder är den idealisk.

I lilafärgade tuber.

M. Zadigs

alla varor äro kvalitetsvaror.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56 och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30 och 25 82.

"JOFUROLBAD är ett osvikligt medel mot bladlöss". Se sid. 39 i "Från blomstergården" av Margareta, Kronprinsessa av Sverige.

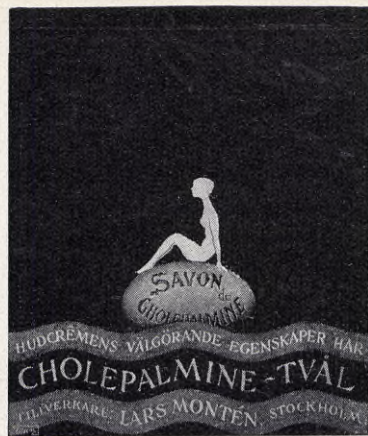
JOFUROL-PREPARATEN tillhandahållas å apotek, av frö- och färg-handlare samt expedieras direkt från fabriken.

Bruksanvisning jämte prislista och intyg sändes på begäran.

Tekniska Fabriken Jofur

Postbox 227, Stockholm I.

Tel. Namnanrop Wilhelm Becker.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrat växtnäringssalt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

PÄRMAR

IDUN 1925

i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från Iduns Exp.

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kronor 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind ärgän- gen! Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringssexemplar. Rekvirera i dag från

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

BOKNYTT

Husmoderns hemkurser och goda råd heter en av fröken Kerstin Wenström och e. o. hovrättsnotarien A. Bergström på B. Wahlströms förlag utgiven bok. Pris kr. 7:50. Boken innehåller diverse goda råd för livets olika tillfällen och de anvisningar som ges bära i hög grad intryck av att ha till ursprung en kunnig och erfaren rådgivarinna. En del allmänna läkarråd och recept på huskurer kunna också ha sitt värde speciellt för dem som ej ha så lätt att anlita läkare som en stadsbo. De juridiska råden äro sorgfälligt utarbetade och åtföljas av en formulärsamling till hjälp i snart sagt alla livets skiften.

Av C. J. L. Almqvists samlade skrifter har på Bonniers förlag utkommit del 24 omfattande romanen Gabriële Mimanso. Pris kr. 8:75.

Psyksiska sjukdomstillstånd av överläkaren professor Viktor Wiger har med sin andra del utkommit på Bonniers förlag i serien Medicinskt Folkbibliotek. Populärt hållet är den lilla vetenskapliga broschyren med dess flertal mycket intressanta bilder av största värde. Pris kr. 3:25.

Bonniers Konversationslexikon har utkommit med del VII Kyrkofrid—Meuse. I sammanträngd, lättfattlig men ändå sakligt tillfredsställande form hävdar lexikonet sin plats och motsvarar i allo förväntningarna. En mängd förträffliga illustrationer höja väsentligt värdet. Pris kr. 17:50.

Stockholms slott genom seklerna heter en konsthistorisk överblick av professor Andreas Lindblom som utgivits på Almqvist & Wiksells Förlag.

Professor Andreas Lindblom har ägnat årslånga studier på Stockholms slott, som han nu beskriver på grundvalen av vetenskapsmannens solida kunskap men på samma gång med den populära skriftställarens lätta och eleganta penna. Boken är kanske i främsta rummet en ciceron, vilken ger upplysningar såväl åt besökaren på stället, vilken har det åskådliga materialet framför sina ögon, som ock åt den, vilken på avstånd och i fantasien vandrar igenom slottets gemak.

Det är icke någon torr och katalogiserande beskrivning, som författaren bjuder, utan perspektivet hålles öppet över konsthistoriens skilda fält.

Professor Lindbloms arbete har formen av en lätthanterlig handbok av elegantaste snitt. Smyckad med ett rikligt och väl valt illustrationsmaterial, däribland två färgplanscher, framträder boken även till sin yttre skapnad som fullt värdig det storartade konstföremål, åt vilket dess skildring ägnats. Pris kr. 4:75.

BREVLÅDA

Redaktörsfru. Uppge namn och adress innan insändaren införes. 18 år. Det är kostnadsfritt. Däremot torde Ni för red. uppge namn och adress.

En prisaspirant. Resultatet var infört i n:r 50, 1925.

Glöm ej

att skaffa Eder

Iduns Kokbok.

Ny utvidgad upplaga.

En pålitlig hjälp

vid all bakning är

H.E.EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL

För smaksättning av tebröd, fyllningar och andra anrättningar där vaniljsmak önskas är

EKSTRÖMS
VANILLINSOCKER
oumbärligt.

ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK + GRUNDAD 1855

En verklig skatt
 för hudens vård är en
 god, balsamisk tvål. Ni
 får en ungdomlig, klar och
 frisk hy genom dagligt bruk av

YVY-TVÅLEN

YVY

A.-B. YvY-Fabriken
 YSTAD.

Underbara M 31

Gyllenhammars
HAVRE-MUST
 gör

MUST

*mig
 väldigt
 stark*

PROSSDORF

**PIX-pojken på
 äventyr.**

Att tjusa orm med toner lär ju gå.
 Förtjust på allvar blir den —
 om Pix man bjuder på.

**En angenäm inventering
 av linneskåpet**

kan den husmoder bestå sig, vars linneförråd
 väsentligen består av HOLMA-VÄVNADER.
 Deras vackra mönster, otadliga jämna väv-
 nad och osedvanliga slitstyrka gör att gransk-
 ningen av linneförrådet för varje gång blir
 en påminnelse om, att man gjort ett fördel-
 aktigt köp.

HOLMA
 DUKTYGER, SERVIETTER
 HANDDUKAR
 LAKANSLÄRFT

HOLMA-HELSINGLANDS
 LINSPINNERI- & VÄFVERI-A.-B.
 MADÄNGHOLM & FORSSA.